

De marquize van Mazzini : tooneelspel

<https://hdl.handle.net/1874/369315>

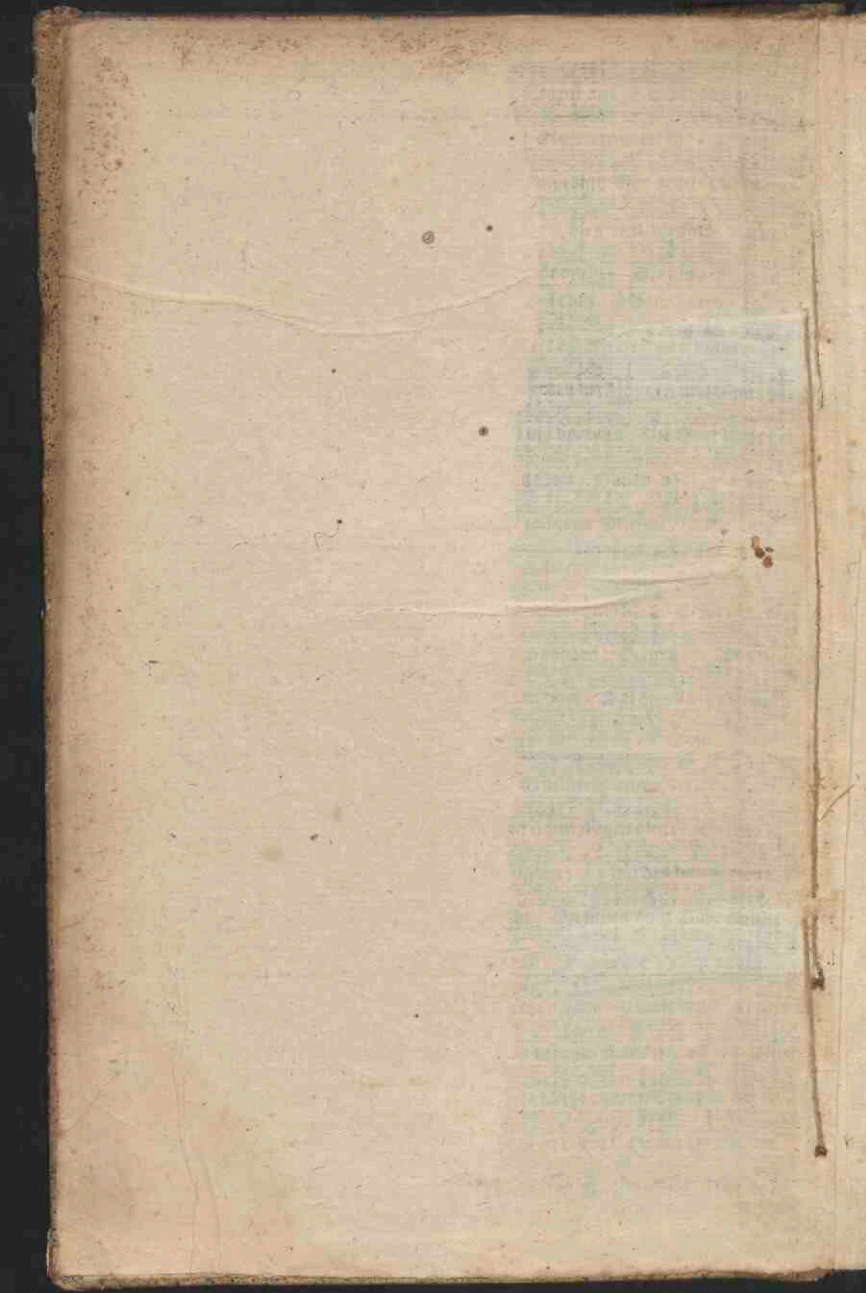
J. de Winkel

7 N. 558

Tooneelstukken

Te WINKEL

No. 560

John W. White

D E

MARQUIZE VAN MAZZINI.

TOONEELSPEL.

I N

VIJF BEDRIJVEN.

ONDER DE SPREUK

PER HAEC AD ALTIORA.

* * *
* *
*

Te LETDEN bij

D. DU MORTIER EN ZOON,

M D C C X C V I.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

MARQUISE VAN MAZZINI

TOONBEELD

IN

VAN HET BEELD

OMMER DE SPREK

DE HANDELS

* * *
* * *
* * *

DE LEZEN

DE DE WORTER

DE WORTER

DE WORTER

DE WORTER

DE WORTER

L E D E N

V A N H E T

TOONEELLEVEND GENOODSCHAP,

TER SPREUKE VOERENDE,

IN EENDRACHT EN VRIENDSCHAP BLOEIJENDE.

WORDT DIT TOONEELSTUK MET
ALLE ACHTING OPGEDRAE-
GEN DOOR

D E N S C H R I J F E R .

I E D E N

V A N H E T

De braeve, vroomme mensch torscht met eene stille be-
daerdheid den hem opgelegden last. — Hoe ook miskend —
hoe ook gefolterd, zijn eigen hart spreekt hem vrij —
steeds houdt hij zich verzekert van de liefde, rechtvaer-
dighheid en trouw zijns alvermogenden Vaders, en uit eenen
duisteren kerker ziet hij het glansrijkst licht eens be-
teren Vaderlands aenbreeken. Aen de andere zijde gaet de
moedwillige schender der Goddelijke wetten, gejaegd door
een overlaeden geweten, onder eene huivering wekkende
treurigheid, daer henen, — ongeduld en een bitter morren
zijn de hoofdtrekken van zijn gelaet — alom zoekt hij
rust. — Staepelt misdaden op misdaden — zoekt hier
door zijn woelend gewisfen te smoooren. — Alles ver-
geefsch — wanhoop verbreekt den keten der gruwelen —
en verzekert hem van eenen nieuwen, welken geene eeu-
wigheid voltooiën zal.

WORDT DIT TOEGESCHRIJVEN MET

ALLE ACHTING OORDEEL

DER DOOR

DE W. SCHRIJVER

Bij de uitgaave van dit Tooneelfpel, zou ik zeer veel kunnen zeggen, zo ik behagen schiep in lange voorredens. — Alleen zal ik kort melden, 't geen, mijns bedunkens, gemeld moet worden.

De minsten mijner Lezereu zal ik behoeven te zeggen, dat dit stukken getrokken is uit DEN BOUWVAL, of de geschiedenis van de MARQUIZE VAN MAZZINI, te vinden, in het IV. deel van het Magazijn van geschiedenissen, Romans en Verhaelen, en maekte voorio geen melding, van 't geen ik, in dit stuk, uit dien Roman hebbe weggelaeten, of wat ik noodig geoordeeld heb, en te moeten bijvoegen.

Een mijner vrienden heeft mij meer dan eens aenmerking gemaeckt, onder anderen, dat de minnaerij tussehen JULIA en HIPPOLITUS eene te groota Episode is, waer door ik bijkans te raede geworden was, dit stuk eene geheel andere gedaente te geeven, zo ik aen den eenen kant, die aenmerking niet minder gegrond had bevonden, en aen de andere zijde, verscheiden mijner vrienden, van Tooneelkennis niet geheel ontbloot, mij niet hadden

aengezet, het zelve, gelijk het was, eenige kleinigheden uitgezonderd, uitgegeven.

Omtrent de Tooneelveranderingen, welke in de bedrijven voorkomen, erken ik gaerne, dat zij van den regel afwijken; echter, een kundig Tooneeldirefteur zal ligt zien, dat deze feil, welke ik noodwendig moest begaen, door eene goede directie geheel kan worden weggenomen.

Een of ander zal ook welligt eenige aanmerking maken, over de taek, welke ik den Marquis hebbe in den mond gelegd. Dan, men houde onder 't oog, dat bewustheid van schuld, en andere bijkomende omftandigheden, hem tot wanhoop hadden doen vervallen, en zeker, als de taek eens wanhoopenden beschouwd, is dezelve, wel verre van te sterk te zijn, in mijn oog, nog te zwak; ook kan de tegenoverftelling van de inwendige rust der deugdzaeme, hoe ook gefolterd, — van de onrust, en inwendige helleangsten van den misdædiger, niet schreeuwende genoeg zijn.

Ziet daer, mijne Landgenooten! wat ik in mijne

P E R S O O N E N .

TERDINAND DE V. MARYN VAN DER KAM.
LOUIZA DE BERNINI. Inzeggende verhoelen Gede-
voorreden, naar mijn gedachten, moest schrijven. —
Ontvang dit stukken met dezelfde toegeevendheid,
waarmede gij mijnen MERVAL ontfangen hebt.
Werkt ook dit mede, om de deugd meer en meer
beminnelijk te maeken, en uit de gevolgen, het
schadelijke der zonde te leeren, zal het mij tot
geen gering genoeg strekken.

LEYDEN,

den 17. December

1795.

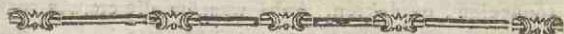
P E R S O O N E N.

- FERDINAND DE V., *Marquis van Mazzini.*
 LOUIZA DE BERNINI, *deszelfs verftooten Gemae-*
lin.
 MARIA DE VELORNO, *Echtgenoota van den*
Marquis.
 EMILIA, } *Dochters* }
 JULIA, } *van den Marquis en Louiza.*
 FERDINAND, *Zoon* }
 MEVR. DE MENON, *Gouvernante van Emilia en*
Julia.
 HIPPOLITUS, *Graef van Veriza. Minnaer van*
Julia.
 PARAVICINI, *Vriend van Hippolitus.*
 DE HERTOG VAN LUOVO, *Minnaer van Julia.*
 DE RIDDER DE VINCINI.
 ROBERT, }
 PETER, } *Bedienden van den Marquis.*
 BAPTISTA, }
 HENRIETTE, *Kamermeisjen van de Marquize*
Maria.
 COLAS, *Bediende van den Hertog van Luovo.*
 BEDIENDEN en GEWAPEND GEVOLG *van den*
Hertog en den Marquis.

*Het Tooneel is op, en in de nabijheid
 van het slot van Mazzini.*

DE MARQUISE VAN MAZZINI.

TOONEELSPEL.

EERSTE BEDRIJF.

Het tooneel vertoont eene groote zaal; aan beide zijden deuren; eene tafel, waerop eenige papieren; een borduur-raem.

EERSTE TOONEEL.

EMILIA, *eenige papieren ingezien hebbende.*

Ach! wat ik ook onderneem, alles verveelt mij. Waer is mijne rust? waer de tevredenheid gebleven? Het tooneel der woelende waereld, uit Napels hier overgebragt, heeft die lieve gezellinnen mijner jeugd verjaegd — met Julia zijn zij gevloten, en — o mijne Julia! gij zult ze ook niet bezitten. Och! kon ik de dagen, die voorbij zijn, terug roepen — de dagen, waerin wij, onbekend met de groote waereld, hand aen hand, door het digte bosch, dat den voet des

rots beschaduwde, wandelden, terwijl de gesprekken van onze goede voedster ons hart vatbaer maekten voor die gevoelens, die de scheppers van ons geluk zijn — de dagen, waerın wij, zoo gerust, zoo inwendig vergenoegd, de kalme zee, en de rotzige stranden van Calabriën aenschouwden — al het schoone en verhevene van de natuur, in de woeste landtooneelen, ontdekten. Ach! waerom die eeuwig rustelooze waereld niet te Napels gelaten? — waerom verveeling gezocht, om de kinderen der Natuur te verveelen?

Zij vindt een klein portret. — Na hetzelfde eene poos welmoedig te hebben aengezien.

Welk eene zachte droefgeestigheid! — welk eene zichtbaere treurigheid, met de roerendste onderwerping in dezen, ten hemel geslagen, blik! — (*hartstochtelijk.*) Zou dit wel het beeld van mijne moeder, van de ongelukkige *Louiza de Bernini*, zijn? — Ach ware het ook de gelijkenis van de bitfche *Maria de Felorno*! — o goede Hemel! was het verlies van eene goede moeder voor ons niet genoeg, dat Gij ons zulk een schreeuwend tegenbeeld gaeft?

Zij wischt eenige traenen weg.

TWEDE TOONEEL.

EMILIA, *Mevr. DE MENON.*

Mevr. DE MENON.

Wat deert u? lieve *Emilia*! heeft nog de angst u niet verlaeten? verban die vrees, wij hebben u —
wen

Wen broeder weder, en behoeven dus het holst van den nacht niet alleen door te brengen. Zijn moed en onverschrokkenheid zal weldra de oorzaaken dier ontijdige bewegingen ontdekken — tracht thands uwe vrees te verbannen.

EMILIA.

Neen, lieve Mevrouw! vrees noch droefheid waren de oorzaaken mijner traenen; de Sympathie deed ze mij storten. Zie, Mevrouw *de Menon*! zie dit beeldjen; deze treurige trekken veroorzackten ook in mij eene stille, eene geruste, droefgeestigheid.

Mevr. DE MENON, aengedaen.

De gelijkenis eener ongelukkige, doch steeds ge-
laeten vrouw.

EMILIA.

Van wie dan?

Mevr. DE MENON.

Van uwe Moeder.

EMILIA.

Zoo heb ik wel gedacht! (*in vervoering het portret kuschende.*) Ach! zalige moeder! mogt ik u zelve in plaets van uw beeld voor mijne oogen hebben! — mogt ik u aen mijn hart drukken! ô! — dan zou ik mij zelve wel recht gelukkig noemen. — De Hemel ontnam u ons, voor wij u kenden — voor wij met zoete lachjens u de smart, om ons geleden — de zorg voor ons gedraegen, beloonen konden. (*Schreiënd.*) Beroofd van eene goede Moeder, moesten wij onze dagen op het eenzaam

Mazzini, onderloos doorbrengen — eene aengenoomen moeder verdubbelde ons het gevoel van dit gemis, en een verleide vader vergat zijne kinderen, voortgebragt bij eene ongelukkige moeder! — Ach! zo gij onze daeden ziet — zalige schim! zo gij onze onheilen kent, sla dan een meelijdend oog op uwe zuchtende kinderen!!

Mevr. DE MENON.

Genoeg, genoeg, lieve *Emilia!* hoon de levenden niet, om dat de gestorven goed waren. Vindt gij geen moederlijk hart bij uwe moeder — ziet gij u beroofd van eene goede zuster, die thands van elk verlaten, op de wijde, haer onbekende, waereld rond dwaelt — ziet gij uwen broeder, treurig daerheen wandelen — *Emilia!* onderwerp u! — zie die levendige trek van onderwerping in het somber oog van uwe, nu zalige, moeder; en, zo gij haar, ofschoon gij haar nimmer kendet, bemint, volg haer dan in deze groote — verheven deugd.

EMILIA.

Ik mor niet, dit deed ik nimmer. Gij leerdet mij, hoe onbetaemelijk dit ware; en ik gehoorzaamde steeds uwe lessen. Gij waert ook niet steeds gelukkig, en waert echter steeds onderworpen?

Mevr. DE MENON.

Emilia! ook mij werd eene lieve moeder ontnoomen, voor ik haer kende; en naeuwlijks zeventien jaeren oud, ontrukte de meedogenlooze *Æthna* mij ook mijnen vader. Al zijne landerijën werden
met

met de Lava overdekt, terwijl zijn zoon en ik gespaerd werden om zijnen rampspoedigen dood te beschreiën, en al de ijsfelijkheden der armoede te gevoelen.

EMILIA.

Ach ja, dan waert gij ook wel ongelukkig, en echter gij waert steeds gelaeten; ik zal het ook zijn, lieve Mevrouw! ik zal het ook zijn. — Doch van waer deze sombere trekken op het gelaet van mijne moeder? van waer die sombere oogblik? — Ach! zij moet mede wel recht ongelukkig geweest zija.

Mevr. DE MENON, aengedaen.

Ja, *Emilia!* uwe moeder was zeer ongelukkig!

EMILIA.

Gij zegt niets meer — zija haere ongelukken voor mij een geheim?

Mevr. DE MENON.

Geen geheim, lieve *Emilia!* — Doch waertoe de treurigste beelden voor ons verlevendigd?

EMILIA.

Neen, erinner u geene rampen om mij, lieve, goede voedster! Mijne moeder was ongelukkig — genoeg, om mij in haer verlies te troosten.

Mevr. DE MENON.

Uw bijzijn leerde mij de rampen mijner jeugd, en welke die van uwe moeder zoo naeuw verbonden zijn, vergeeten — uwe goedhartigheid droogde mijne tranen.

EMILIA.

Ach! kon ik al die onheilen geheel uit uw geheugen wifchen! Ach! keerde die weelderige stoet der

waereld, die ons al het zoet van de cenzaemheid benam, naer Napels terug! — Mogten wij, als welcër, met mijne lieve zuster, genoegelijke dagen slijten, bij 't genot van de ongekunstelde natuur — nog vack de stille maen de kalme zee zien ver-zilveren, en de toppen der rotsen verlichten — ons aen onze waerde moeder erinneren — ons le-ven naer haere deugden leeren vormen! Mogten wij nog vack hand in hand op den zoodenbank het verteederend gezang der vogelen hooren! — Dan, ach! — ik vrees dat deze dagen voor eeuwig heen zijn. Die eerbiedwekkende stilte op de bergen en in de boschen wordt gemoord, door het geschreeuw van tallooze dienacren — het woudvee wordt verjaegd, door het geschal van den jachthoorn — geen vogel durft ons thands zijne gezangen doen hoo-ren — en het natuurlijk maenlicht wil men met lampions en fakkelen verdooven.

Mevr. DE MENON.

o! Spoedig mischien zullen deze dagen wederkeeren. — Uw Vader, de Marquize aan 't hofleven gewoon, zullen weldra weder de stad zoeken.

EMILIA

't Is reeds bijna zes maenden, dat het stille, bijna verlaeten, Slot van Mazzini, in een klein Koningrijk veranderde, en men spreekt nog van geen vertrekken. — Ach, Mevrouw! zoo lang *Julia* niet gevonden is, zal men deze plaets niet verlaeten — en, liever wil ik mijne stille landvermacken opöf-feren, dan dat *Julia* het slachtöffer van den wil-

le-

lekeur der Marquize worde. — Zagt. — Wie komt? —

DERDE TOONEEL.

FERDINAND. DE VOORIGEN.

FERDINAND.

Goeden morgen, waerde vriendinnen! — Hebt gij nog eenige rust genooten, na eenen rusteloozen nacht?

EMILIA.

De vermoeidheid look mijne oogen, lieve *Ferdinand!* — Ik verheuge mij u te zien, terwijl het mij deert, dat gij om onzen wil uwe rust verzaeken moet.

FERDINAND.

ô! Dit bekommere u niet, lieve zuster! Immers mannen kunnen meer ongemakken verdraegen, dan de vrouwen? — gij zelf bragt reeds drie slaeplooze nachten door.

EMILIA.

Ja, drie angstvolle nachten hebben wij doorgebragt — en hoe veele zullen er nog volgen? — Maer, *Ferdinand!* het huiwerende van den nacht is thands verdweenen — zeg nu, wat ontdektet gij in die afgelegten spelonken?

FERDINAND.

Waertoe, lieve zuster! een verhael dat uwe vrees

ſlegts zou vermeederen, daer alles miſchien een verbeelding moet worden toegelchreeven, of — natuurlijk — ſchoon ons onbekend is.

Mevr. DE MENON.

Gij ontdektet gewis iets van aenbelang, mijn Heer! en gij vreeſt het ons medetedeelen? — een onbekend kwaed wordt door onze verbeelding immer vergroot — verhael ons liever uwe ontdekkingen — wij hebben thands moeds genoeg, om het aentehooren.

FERDINAND.

Maer, zult gij, wanneer gij 't vernoomen hebt, moeds genoeg hebben, om het geritfel van een muis te hooren?

EMILIA.

Gij vermeedert langs hoe meer mijne nieuwsgierigheid — *Ferdinand!* zo gij indedaed een verſchrikkelijk ſpook gezien hebt, moest gij het ons te meer ontdekken, op dat ons een ander vertrek wierde toegeſtaen.

FERDINAND.

Gij vreeſt reeds te veel, lieve zuster! — Ik zal u ontdekken wat mij ontmoet is — alleen, zorg dat de Marquis hier van niets te weten kome — gij kent zijne denkwijze. — 't Is voorzeker niet zonder reden dat die gedeelte van 't ſlot onbezocht moet blijven. Zo hij wist, dat ik, door deze verborgen deur, reeds verſcheiden vertrekken bezocht had, ſtond gewis weder een kerker voor mij gereed.

Mevr.

Mevr. DE MENON.

Ja, ik ken zijne denkwijze omtrend 't geen wij allen in dit zuidelijk gedeelte van 't Slot gezien hebben. Bij zijn aenkomst verhaelden wij hem alles, doch hij schaeterde om onze gisfingen ofschoon hij evenwel zeer ernstig, en steeds in diepe gepeinzen was.

FERDINAND.

Luister. Doch denk evenwel niet, dat alles bovennatuurlijk is. Mijne verbeelding, aangevuurd door de woeste plaets waer ik mij bevond, kan alleen de fchepster van het aekeligste zijn.

EMILIA.

Wij zagen evenwel 't licht, en dit in eene plaets, welke door niemand bezocht wordt.

FERDINAND.

't Zij zoo, waerde *Emilia!* doch ook hier in is niets bovennatuurlijks: de vochtige lucht, fints zoo veele jaeren in deze gangen en zaelen bedompt, kan zeer ligt ontvlammen, en eenige lichtftraelen aen ons oog vertoonen.

EMILIA.

't Kan zijn,

FERDINAND.

Toen gij beide mij gillend verliet, daelde ik langs den grooten wenteltrap in eene ruime zael af. Hier vond ik den weg, waer langs ik dieper in dit bouwvallig gevaerte kon indringen. Steeds bleef mij eenig licht voorgaen, 't geen ik eindelijk door de kronkelende gangen uit het oog verloor. — Ik

dwaelde van 't een vertrek, in 't ander, kwam eindelijk in eene woeste zael, die den melancholijken smaak zijnes bouwers vertelt: het gewelf rust op zwart marmereen pijlaeren, en geen levendige versierfelen temperen de aekelige couleur — in dit vertrek was het, waer ik al mijnen moed verloor — terwijl ik de zeldzaeme bouwörde bedaerd bewonderde, hoorde ik een ijzingwekkenden zucht, die van onder mijne voeten scheen op te rijzen.

EMILIA en Mevr. DE MENON, *hulverend.*

Een zucht?! —

FERDINAND.

Het bloed stelde mij in de aderen en mijne haciren reezen te bergen. Een diepe stilte volgde — angstvallig rondziende, wilde ik deze ontzachlijke plaats verlaeten, toen ik een tweeden zucht vernam, holler en verschrikkelijker dan den eersten. Thands begaf mij mijne onverschrokkenheid — ik ijlede voort, vloog den trap op — en dit, *Emilia!* dit was oorzaak van de ontfeltenis, welke zo duidelijk aen mij te zien was.

EMILIA.

Nu, waerde Broeder! deze zucht! — kunt gij dien ook aen natuurlijke oorzaeken toeschrijven?

FERDINAND.

Ik meende reeds sterk genoeg gewapend te zijn, tegen geesten en spooken, die meestäl in het dweepzuchtig brein, en vreesächtig hart hun bestaen hebben. Doch thands staet mijn oordeel — ik bepaal niets.

Mevr.

Meur. DE MENON.

Ik wenschte na dit alles echter, dat het de Marquize mogt goedvinden, ons van slaepvertrek te doen veranderen.

EMILIA.

Ja, dat wij hier op aenhouden! — Helacs! hoe veele angsten hebben wij hier reeds doorgestaent!

FERDINAND.

Mij dunkt, Mevrouw! gij kunt het best, de Marquize, onze moeder, hier over onderhouden. Men kent u toch voor eene vrouw, die zich door geen harsfenschimmen of ijdele droomen laet verschrikken.

Meur. DE MENON.

Ik heb de Marquize reeds een ander verblijf verzocht, doch ik werd trotsch afgewezen. Men weet mij, dat ik *Emilia* in het bijgeloof stijfde; al onze angst werd bespottelijk gemaekt, en de verzochte ruiling volstrekt van de hand geweest.

EMILIA.

Ach, waerde broeder! gij zelf weet nu, dat niet alles verbeelding of bijgeloof is. Spreek gij zelf den Marquis — hij bemint u, en zal met meer bejaerdheid u hooren.

FERDINAND.

Hij bemint mij — helaes! weleer mogt ik die waenen — maer sints hij mij bij 't helse fakkellicht ontdekte, daer ik *Julia* en mijn boezemvriend behulpzaam was, is deze liefde in haet verkeerd. Een vader, die zijnen zoon bemint, doet hem niet wil-

12 DE MARQUIZE VAN MAZZINI.

willekeurig in eenen kerker zuchten, waerin ik zoo veele bange dagen heb doorgebracht.

EMILIA.

't Zij zoo, lieve *Ferdinand!* hij zal toch uwe woorden meer geloof geven, dan de onze. Al onze verzekeringen houdt hij voor oudwijffsche beuzelingen.

FERDINAND.

Stil — ik hoor de stem van den Marquis. — Verwijder u van hier, mijne waerde! — Ik zal uw ijverige advocaet zija, schoon ik vrees dat alles nutteloos zal wezen. — De Marquis stemt zelden iets toe, 't geen zijne gemaelin geweigerd heeft. — Verwijder u — hij nadert.

Hij geleidt haar ter linkerzijde binnen, terwijl de Marquis aan den rechterkant intreedt.

VIERDE TOONEEL.

DE MARQUIS, FERDINAND.

DE MARQUIS, eenigzins nors.

Wat hebt gij toc in de kamer van uwe zuster te verrichten?

FERDINAND.

Uwe genade vergeeve — zij heeft mij daer op 't oogenblik verlaeten, en ik wilde bij u mijne opwachting gaen maeken.

DE

DE MARQUIS.

Uit achting? *Ferdinand!* of uit gewoonte?

FERDINAND, *bedremmeld.*

Uit achting, mijn Vader!

DE MARQUIS.

Uw toon verrædt u — *Ferdinand!* waerom zijt gij mijn zoon niet meer?

FERDINAND, *eenigzins koel.*

Ben ik dan uw zoon niet? mijn Heer!

DE MARQUIS, *bitter.*

Onëdele! (*Hij wil vertrekken.*) Hebt gij mij iets meer dan *goeden morgen* te zeggen?

FERDINAND.

Ja, uwe genade! . . . .

DE MARQUIS.

Geen genade — *sints* wanneer beval ik u, mij dus te noemen?

FERDINAND.

Mijne Zuster en *Mevrouw de Menon* hebben mij verzocht, u, voor haer, een ander vertrek te vraegen.

DE MARQUIS.

Waerom vraegen zij dit zelf niet? — Is dan deze kamer niet goed?

FERDINAND.

Zij hebben reeds verscheiden nachten achtereen . . . .

DE MARQUIS.

Hoe nu! — Ik hoop niet dat gij u ook beuzelingen hebt laeten vertellen? zult gij ook met spookhistoriën ten voorschijn komen?

FER-

FERDINAND.

Vergeef 't mij, mijn Heer! ik wil met beuzelingen u niet lastig vallen; ik geloove, 't is iets van belang. Mevrouw *de Menon* en *Emilia* zijn reeds verscheiden nachten beängst. Zij hooren, wanneer alles op 't Kasteel in diepe rust is, onder zich, in de onbewoonde vertrekken, eenige deuren zeer duidelijk open- en toedoen — nog meer — zij hooren onderscheiden iemand door deze vertrekken heengaen. — Dit moet, bij het geen men te vooren gezien heeft, te weten het licht, en eene gedachte, die in 't holste van den nacht uit de toordeur trad, noodwendig hen beängstigen.

DE MARQUIS, *ontevreden.*

Schaem u, aen zulke dwaaze vertellingen gehoor te geeven. Het schijnfel van de maen, de schaduw van een bewoogen boomtak weet het zwak vrouwlijk vernuft in een lantaerndraegend verschijnfel te hervormen — zwaere deuren, door den tocht bewogen, heet open- en toedoen, de beweging van een rat, zal de gang van een mensch genoemd worden. Al de verschijnfelen, welke hier sints eenigen tijd vernomen zijn, zijn loutere droomerijen, die op de ziel van eene vrouw diepen indruk maken, doch waerboven het vaste zenuwgestel van een man dient verheven te zijn. — Verwijfde! beantwoordt gij dus aen uwe opvoeding? — moet ik dan gestaedig worden lastig gevallen met de hersenlooze vertellingen, door een vreesächtig wijf verzonnen? — Ga, leer eerst goed denken, eer
gij

gij u onderwindt de voorspraek van anderen bij mij te zijn.

FERDINAND.

Verfchoon mijne vrijmoedigheid, mijn Heer! 't zijn voorzeker geen sprookjens, door wijven mij voorgepraect. Ik zou het even min als gij gelooven kunnen, zo ik zelf het niet gehoord had.

DE MARQUIS, *onvergenoegd.*

Gij zelf gehoord? — Vervoert dus verre u eene laste vrees?

FERDINAND.

Gij kent mij, mijn Heer! te vreezen, was nooit mijn zwak. — Ik heb bedaerd bij mijne zuster gezeten — ik zelf heb een *mensch*, een *mensch*, mijn Heer! door het vertrek hooren gaen, 't welk gij weet, dat anders door niemand bezocht wordt. — Angst noch vrees vonden hier bij in mij plaets, en ik zou zelfs hier over niet gesproken hebben, zo ik de aekelige gevolgen der schrikken in *Emilia* en *Mevrouw de Menon* niet duidelijc voorzag. — Nedrig verzoek ik u dus, dat haer een ander vertrek worde toegestaen; de geduurig vernieuwde angst kan hunne gezondheid niet dan zeer nadeelig wesen.

DE MARQUIS, *na in diepe gepeinzen verzonnen te zijn, Ferdinand bij de hand vattende.*

Ferdinand! gij noopt mij thands tot iets, 't geen ik met weërzin doe.

Hij sluit zorgvuldig al de deuren, 't welk
Fer.

Ferdinand met eene zichtbaare verbaesdheid aenschouwt.

Ik zal u een geheim ontdekken, een geheim, dat ik zoo zorgvuldig trachtte te bewaeren. Dan, zweer mij plegtig, dat dit geheim nimmer uwen mond ontglippen zal — en vertegenwoordig u al de gevolgen die een meinēd hebben kan.

FERDINAND, *levendig.*

Uw zoon kon trachten uwe plannen te verijdelē, mijn Heer! maer hij kan niet eerloos, niet meinēdig worden.

DE MARQUIS, *zijn degen ontblootende.*

Welāen dan, zweer op dit onderpand der eere.

FERDINAND, *met diepen eerbied zijne vingers op 't stael leggende, met ten hemel geslaegen oogen.*

Gij, rechtvaardige Hemel! die 't schenden van den eed wreekt, en den meinēdigen vervolgt! Zie neder! — Zo immer 't mij te ontdekken geheim mijnen mond ontglipt, daele uwe rechtvaardige wraek verdubbeld op mijnen schedel neder.

DE MARQUIS *steekt zijn degen op, en zet zich.*

In de voorige eeuw ontstond er een doodlijk haet, tuschen het geslacht van *Mazzini* en *Della Campo*. — Ons gezach noodzaekte het weldra *Siciliē* te verlaeten, doch mijn Grootvader achtte zich niet veilig tegen de wraek van *Hendrik Della Campo*; hij liet hem door de Banditen, welke in zijn dienst bescherming tegen de wetten zochten, van-

gen,

gen, in een der kamers van den zuidelijken vleugel opsluiten, en hier stierf hij. Kort na zijnen dood, zeide men, dat zich in die vertrekken een gespenst liet zien. — Ik verachtte steeds deze vertellingen, tot ik zelf eenmaal op eene verschrikkelijke wijze van de waarheid overtuigd werd. — Op een nacht, dat alles in 't Kasteel zich in rust bevond, zag ik een spook, waer van de erinnering mij nog de hairen doet te bergen rijzen. — Sints heb ik dit gedeelte van 't slot zorgvuldig geslooten gehouden. Zie daer nu de oorzaak van die ontijdige bewegingen. Voor *Emilia* en *Mevrouw de Menon* zullen andere vertrekken gereed gemaakt worden, maar zeg haer, dat dit alleen geschiedt om haer genoeg te geeven, geenints dat ik hier mede hunne verhaelen voor waarheid erken. — En nu, *Ferdinand!* zijt gedachtig aen uwen eed, tien dubbel daele Gods rechtvaardige straf op u neder, zo Gij ooit meinedig wordt. (*bij vertrekt.*)

V I J F D E T O O N E E L.

FERDINAND, uit eene stomme verbaasdheid
bijkoomende.

Gij, eeuwige — Goede! waert mijn beschermengel in den verlopen nacht — zonder u, zou de schim van den vermoorden *Della Campo*, zich op den kleinzoon gewrooken hebben, wiens grootvader hem van den zijnen beroofde — Eene huivering

bevangt mij — het licht, — die gedachte — dat zuchten — o! dit zuchten was nog eene bede om wrack. — Zoo ben ik dan de afftammeling van een moordenacr — zoo zijn deze muuren bezoe- deld met onschuldig bloed, dat aen 't naegeflacht, om wrack roept — o Hemel! op mij kome het bloed dezès mans niet! — Van daer dat angstig ge- kerm, dat mij in mijne gevangenis zoo verbaesde, Hemel! hoe onbegrijpelijk zijn uwe wegen, waer zal de schuldige voor u heenen vlieden! waer zal de mishandelde onschuld ongewroken blijven, daer Gij regeert! — (*Na eene kleine tuschenpoos.*) Maar hoe, mijn Vader zelf heeft een onzertend spook gezien, en hij doorkruiste met zijne be- dienden den geheelen zuidelijken vleugel! — immers dit verhaelde mij *Peter*.

ZESDE TOOEEL.

FERDINAND, PETER.

PETER, *de eene deur uitkomende, wil door de andere weder uit gaen, doch wordt door Fer- dinand bemerkt.*

FERDINAND. —

Hoor, *Peter*! hoor eens hier! erinnert gij u den nacht nog wel, welken gij met mij in mijnen ker- ker, doorbragt? —

Hier is nu vier weken geleden, niet waer genadige Heert, maer al werd ik daizend jaeren oud, zie, ik zou, dat gekerm niet vergeeten kunnen. Als ik er aen denk waerachtig dan hoor ik 't nog.

HERBERT. **PETER.**

Gij hebt mij toen zoo veel verwarde dingen verteld, maer die ben ik vergeeten.

PETER.

Welke dingen, genadige Heer!

FERDINAND.

Spookten, die gij en uwe kameraeden gezien hebt.

PETER.

Ha ja, nu weet ik het, genadige Heer! zie, op een avond, 't is nu omtrent twee maenden geleden, dat wij, ik en *Robbert*, zijn bij tussch en toev.

FERDINAND.

Neen maer goede *Peters* van de Spookten niet, dat heb ik alles onthouden--van dien witten geest zonder hoofd, en dien grooten laep, niet waer?

PETER.

Juist, genadige Heer! ja, dat hebt gij alles wel onthouden.

FERDINAND.

Maer gij verhaeldet mij toen ook, dat mijn vader u, al de gesloten kamers had doen zien als dat zoo niet?

PETER.

Wis en waerachtig! en dit mackte mij bang genoeg. Wij vertelden hem ter goeder trouw, wat

PETER.

wij gezien hadden, maer, o je! toen moesten wij er op af, de genadige Heer ging ons voor, en of wij wilden of niet, wij moesten er ook in. Het was er zoo donker, zoo donker — ja, in de Hel kan het zóó donker niet zijn. *Robbert* liep voor uit met de Flambouw, en zoo liepen wij zael in, zael uit, — de Marquis deed niets, dan lagchen. Maer eens kwamen wij aen eene groote ijsfelijke deur, *Robbert* stak er de sleutel in; maer ja, de kobold was er, en niemand kon de deur open doen. — Uw genadige Heer vader trapte er tegen. Maer fut, toen begon het spook ook boos te worden, en maakte een geraes, een geraes, genadige Heer! dat verschrikkelijk was. — Wij kwamen langs een anderen weg er toch binnen, en toen lagen er veele steenen voor de deur die niet open wilde, en dit was nu het spook, zei de Marquis — maer met uw verlof genadige Heer! dit zijn maer praetjens — de deur werd met geweld tegen gehouden, en het geraes was veel te groot, dan dat. . . . .

FERDINAND.

Ja, nu erinner ik het mij *Peter!* ik bedank u.

PETER.

Is volkomen tot uw dienst, genaedige Heer! Maar ik moet u toch nog wat zeggen. *Vincent*, hier van zult gij wel gehoord hebben.

FERDINAND.

Die oude man, die dit jaar gestorven is?

PETER.

Dezelfde, dezelfde. Zie die was ook niet bang,

uw

af

af.

ZEVENDE TOONEEL.

FERDINAND, alleen.

Een raedfel, volkomen een-raedtel. Mijn Vader
 zell heeft een vreeschrikkelijk spook gezien, en lag-
 chend doorkruist hij het gantichengeheimvolle deel
 van 't flat! *Vincent*, leendoud man, windt men niet
 in 't hofte van den nacht. Ik erinner mij het ver-
 trouwen dat mijn Vader steeds in dezen man stelde —
 de brieven, die na de lezing terstond verbrand wer-
 den — de spoed, dien mijn Vader mackte om Na-
 pels te verlaaten, even als deze man voor zijnen
 dood te spreken — Een diepzinnig raedzel! u He-
 mel zij de ontkenning aanbevolent —

Einde van 't eerste bedrijf.

FERDINAND.

En dan, haer u, (zij moest die onsterf gelyk

bedden.

DIEZ.

Ja, dat is wat, maar ik dacht er niet aan.

Ik spreek van harens nide n, om dat zij doovten.

de die zijt. — Maar nu zal ik ook vliegen.

T W E E D E B E D R I J F .

Het tooneel vertoont eene prachtig versierde zaal:

De kamer van de Marquize Maria.

E E R S T E T O O N E E L .

*De Marquize MARIA, de Ridder DE VINCINI,
op eene sofa.*

DE RIDDER.

Ja, Marquize! ik bemin u voor de eeuwigheid.

Voor een van die gewoone hofëeuwigheden, die
duuren tot menigenooten heeft.

DE RIDDER.

Ach! miskent mij toch niet, hemelsche *Maria!* —
Het eerste oogenblik dat ik u in de mis zag, dacht
ik op God, Godsdienst, kerk, noch plechtigheden.
Alleen van u was mijne geheele ziel vervuld, één,
één wensch bleef mij nu slegts overig, en deze
was: och mogt die uitnemende schoonheid nog
vrij zijn.

MARIA.

Zoo zoudt gij mij geknipterd hebben, niet waer?
zwetende Ridder

DE RIDDER.

Ja, maer dit kluisteren zou met uwe toestemming geschied zijn! En, aenbiddelijke Marquize! kent Gij zachter kluisters, dan die *Hymen* en *Cupido* uit rozen geweven hebben?

MARIA.

Gij praet recht aertig — Maar, Ridder! gij wenschet dus in de Mis dat ik nog vrij mogt zijn...?

DE RIDDER.

En dir is de vuurigste wensch die ik immer gekoesterd heb — dan, helaest wat gevoelde ik, toen ik 't tegendeel vernam — toen ik hoorde dat de Marquis van *Mazzini*, de gelukkige was, welke u de zijne noemen kon.

MARIA.

En nu, waent gij u dan thands nog ongelukkig, om dat ik de gemalin van den Marquis ben?

DE RIDDER.

Door uwe vriendschap werd mijn ongeluk wel verzacht, maer welk hart, van liefde blaekende, is met blote vriendschap vergenoegd?

MARIA.

Wat vordert gij meer, daer ik u met zulk eene onderscheidende achting veröere.

DE RIDDER.

Ach! Marquize! wat kan ik wenschen — (*haer te voet vallende.*) wederliefde! Marquize! wederliefde vorder ik.

MARIA.

Wederliefde? (*hem oprichtende.*) wederliefde van mij,

mij, de gemaelin van een anderen, wien ik voor
't altaer zwoer, eeuwig te zullen beminnen?

DE RIDDER.

Onbedachtzaam, Mevrouw! het beminnen hangt
van onzen willekeur niet af — Hoe kan iemand zwee-
ren, één, en ook dien één slegts te zullen beminnen?
— wat noodzaekt u een eed, afgelegd in handen van
eenen koelen Priester? dat het dom, bevooroordeeld
gemeen zich aen die belofte houde — wij zijn boven
het vooroordeel. 't Geen ik heden nog niet zag, kan
ik morgen vuurig beminnen, en zou dan een ver-
drag, onbezonnen aangegaen, mij beletten kunnen,
zulk een voorwerp te aenbidden?

MARIA.

Uwe stellingen zijn zeer gevaerlijk, en geven wei-
nig hoop, dat gij ooit een getrouw minnaer zija zult.

DE RIDDER.

o! Al deze stellingen komen te onpas, wanneer
men u bemint.

MARIA.

Zeer verpligt, maer gij weet, ik maek van koude
complimenten niet veel werk.

DE RIDDER.

Gij zijt weinig met u zelve of met uwe schoonheid
bekend, zo gij dit als een compliment opvat.

MARIA.

De Minnaers vlijen — noemen ons engelächtig —
Goddelijk — Verheffen onze schoonheid — roemen
ons goed hart — en wat niet al? doch zoo dra
hebben zij het vogeltjen, 't welk zij met schoon

fluiten in hunne netten lokten, en waerom zij zich zoo veel moeite gaven, niet gevangen, of hunne achting voor 't zelve verflaauwt — hunne liefde verkoelt, en de erinnering van zich zoo veel moeite te hebben gegeven, wordt hen zelf haetelijk.

DE RIDDER.

Ach Marquize! spreek niet zoo algemeen. — Gij grieft mij met uwe ongegronde achterdocht. — Zou de erinnering van alles aangewend te hebben om de liefde van een Marquize *de Mazzini* te verwerven, ooit haetelijk kunnen zijn? — ja, wanneer de zon duisternis verwekte, en . . .

MARIA.

Niet te hoogdraevend, Heer Ridder! Gij kentet *Hippolitus*, den Graef van *Vereza*, een jongling wiens schoone en mannelijke gestalte zoo veel vermogt — wiens oog niets dan edelmoedigheid aantoonde — een jongling, waerin zich al de schoonheden der Natuur scheenen verzameld te hebben — kentet gij dien, *de Vincini*?

DE RIDDER.

Ik kende hem, Mevrouw! en het is hem geen geringe eer, door den mond van *Maria de Velorno* geprezen te worden.

MARIA.

Hoe veel moeite heeft deze niet aangewend, om mijne achting te verkrijgen, om mij aan hem overtegeven — en hoe schandelijk trouwloos vergat hij zelf de gewoone pligtplegingen omtrend mij, zoodra hij *Julia* gezien had!

DE RIDDER. *omgiffende*
 Ach, Mevrouw! offchoon gij ook nog duizend
 voorbeelden kondet aenvoeren, waertoe zouden zij
 dienen? offchoon de algemeene regel zijde: waer
 jongelingen zijn trouwloos — is er dan ééne regel
 zonder uitzondering — en ik bezweer het u, aen-
 biddelijke Marquize! ik zat die uitzondering zijn.

MARIA, *hem weder bij de hand neemende*
 Tot hoe lang? Ridder!

DE RIDDER, *haere hand vurig kuschende*
 Eeuwig, eeuwig, aenbiddelijke vrouw! hoorn
 MARIJA

Nu dan, leer gij mij het wantrouwen, dat ik te-
 gen alle jongelingen voel, afleggen.

DE RIDDER, *schielijk omziende*
 o, Gij zult zien, dat ik uw vertrouwen dubbel
 verdien.

MARIA, *schielijk omziende*
 Stil! — ik hoor iemand — dat de Menon ons
 niet weder verrasfe — heden avond wacht ik u bij
 den koopel — ten negen uren

DE RIDDER, *haer vurig omhelzende*
 Vaerwel, beminnelijke Maria!
 Hij vertrekt door eene binnendeur.

TWEEDE TOONEEL.

De Marquize MARIA, *alleen*.

Gij hebt mij ééns verrast, haetelike de Menon!
 doch dit zal uwen val bewerken; gij wacht mis-
 schien

schien slegts op eene gunstige gelegenheid, om mij bij den Marquis te ontmaskeren, maar deze gelegenheid zult gij toch niet vinden. Uwe deugd is een doorn in mijn oog, en uw doorzicht vergalt al mijne genoegens. Weg, weg met zulke afhangelingen! — Ik, die door mijnen gemael zelf, mij op een gevoelloozen *Hippolitus* kon wreeken. Ik, die door mijnen gemael, in eene haetelijke dochter, eene gevaerlijke medeminnaeres kon afhandig maeken. — Ik, welke haer, tot staf van mij, een schoon jongeling ontroond te hebben, in hallingschap, of in de armen van eenen *Luovo* zal doen zuchten, ik kan ook eene haetelijke Gouvernante van gehaette dochters van mij verwijderen — of — verijdeld men ongestraft de plannen van eene Napelsche Vrouw! — of, heb ik mij te vergeefs dien invloed op 't hart van mijnen gemael verworven, dat hij van mijne wenken afhangt, schoon hij zich de onafhankelijkheid zelve waent. — Men komt.

DERDE TOONEEL.

De Marquize MARIA, DE MARQUIS. V

MARIA, treedt vriendelijk naer hem toe, en
ombelst hem minzaam.

Mijn waerde Gemael!

DE MARQUIS, haer vurig ombelzende.

Aenbiddelijke Maria! eiken dag vermeerdert uwe

tederheid, en doet mijn hart meer en meer voor u ontglocijen.

MARIA, *teder.*

Genieten wij ook niet het genoeglijkst leven, dat in een huwelijk op aerde ooit gevonden wordt, o Marquis! kenden alle menschen dit genoeg, dat ons den Engelen doet evenaeren; hoe angstval- lig zouden zij het zoeken — hoe naeuwgezét hetzelve bewaeren? — doch vooroordeel, verpestende weel- de, en menschenvernielende gewoonte, heeft den genoeglijksten staet des levens, voor bijna allen, tot den verveelendsten gemaekt.

DE MARQUIS.

Uwe denkwijze verrukt mij meer en meer, schoo- ne vrouw! Maer hoe veelen zoeken vruchteloos genoeg in den Echt, daer zij geen wedergaë van *Maria de Velorno* vinden kunnen?

MARIA.

Gij vleit mij, mijn waerde! — aen hoe veele zwakheden, aen hoe veele gebreken ben ik nog vast?

DE MARQUIS.

Ach! gij oordeelt te hard over u zelve. — Welke zijn die zwakheden of gebreken? — te kleen, om zelfs door't scherpziend oog des Nijds ontdekt te worden. — *Maria!* mogten slegts mijne dochters eene flacuwe trek van uwe deugd hebben, zij zou- den volmaekten zijn onder de Napelsche Schoonen.

MARIA.

Deze geheele oord, mijn dierbaere! was bekwaem
om

om haer tot volmaakte fchepfels te vormen. — De stille eenzaamheid, alleen gefchikt om haere zwakke zielen een verheven denkbeeld van haere beftemming in te prenten — die fchoone landfchooneelen, de onöpgefmukte natuur, kon haer, verwijderd van eene ijdele waereld, niets dan waere deugd geleerd hebben, hadden zij flegts . . . dan, vergeef het mij, 't was uwe keuze.

DE MARQUIS. — Spreek, spreek, waerde *Maria!*

Gij vergunt het mij? welaen. Hadden zij flegts eene leidsvrouw gehad, die van dit alles een beter gebruik gemaekt had, die haere vermogens eene betere leiding had kunnen geven. — Ik kenne *Mevrouw de Menan* voor eene braeve, zedige vrouw — maer te bevooroordeeld — te zeer gehecht aan denkbeelden, die aan eene zekere dweepzucht haer beftaan te wijten hebben. En, vergeef het mij, mijn waerde! gij hebt ook eenigzins deel aan de feilen, die in de opvoeding uwer dochteren plaats hebben.

DE MARQUIS.

Ik? — hoe kan dit zijn? mijne geliefde!

DE MARQUIS. — *Maria!*

Gij zijt een weinig te toegeevend, en, hoewel dit anderzins eene deugd zijt, is zij waekbaen in de opvoeding. Gij ftondt nog heden morgen toe, dat *Emilia*, een andere kamer zou bewoonen.

DE MARQUIS.

Zij droegen hier zeer fterk op aan, dewijl zij

zich verbeelden bij nacht eenig gedruisch te hooren, 't welk zij spookten noemen. Haere verbeeldingskracht en zwakheid van ziel doen haer van natuurlijke bewegingen, verschrikkelijke denkbeelden vormen. — Een ander verblijf toe te staen, kwam mij voor, eene geringe zaak te zijn.

MARIA.

't Is waer, 't is eene geringe zaak, waerömtrend men in alle gevallen toegewendheid gebruiken moet, behalven in dit. Immers dat gij, een man, begaefd met die kundigheden, en sterkte van ziel, dit toestond, moet noodwendig haere bijgeloovigheid vermeerderen — haer voor heur eigen schaduw doen beven, en voor een louter niets doen vlugten. — Gij weet, dierbaere Gemael! welke dwaasheden men ons heeft voorgepraet van geesten, die op dit Kasteel hun verblijf houden, en ziet hierin duidelijk hoe de bijgeloovigheid, niet alleen in 't hart van *Emilia*, maer zelf in de bedienden reeds geworteld is, en wie kan dezelve gezacied hebben, dan zij, aen wie de opvoeding uwer dochteren was toevertrouwd!

DE MARQUIS.

Uwe schranderheid doet mij thands dingen zien, aen welke ik nimmer gedacht heb. 't Is waer, aen niemand dan *Mevrouw de Menon* kan het geweeten worden, dat *Emilia* deze ongerijmde vrees voedt, maer wat zal ik.

MARIA.

Gij verneedert u mij raed te vraegen? (*vriendelijk.*)

lijk.) *Marquis!* Gij maekt mij trotsch op de geringe waarde, welke ik bezit. *Mevrouw de Menon* heeft zeker niets met een kwaed oogmerk gedaen, ik geloove het tegendeel. Evenwel — dat men met het beste oogmerk gevaerlijk zijn kan, leert meer, dan alleen het bijgeloof van *Emilia*. Ik bid u, wat kan oorzak zijn van de buitenspoorige handelwijze van uwe *Julia?* verschoon mij deze vraeg — zij heeft reeds lang mijne gedachten onleedig gehouden.

DE MARQUIS.

Ook de mijne, *Mevrouw!* Het is een onweerlegbaer bewijs van eene verwaerloosde opvoeding, dat een meisjen, welke flegts drie weeken een man gekend heeft, zich in zijne armen werpt, en alles, wat haer aen 't hart ligt, vaeren laet, om hem te volgen. Ik zal bij de eerste gelegenheid *Mevrouw de Menon* hier over ernstig onderhouden.

MARIA.

Er is zeer veel, mijn waarde! waarmede zij zich kan veröntschildigen. Een gistend temperament — eene ziel, welke door alle uiterlijkheden op 't hevigst getroffen wordt — litzinnigheid — deze allen bezit *Julia* van de Natuur. Dan, wat is het wérk van eene leidsvrouw? — Men moct deze gebreken de behoorlijke leiding weeten te geeven, op dat ze zelfs in dengden veranderen. Dit is verzuimd — Welligt was *Mevrouw de Menon* te weinig oplettend op de boeken, die door haere voedsorling gelezen werden — maakte haer misfehien te bekend met heere schooneheid, waer door de eenzaamheid, die
haer

haer tot stille deugden opgeleid moest hebben; gelegenheid gaf, heure overleggingen gaende te houden, hoe zij eenmael 't best veröveringen op 't manlijk hart zou kunnen maeken. — U heugt het bal, waeröp zij met *Hippolitus van Vereza* zoo verleidelijk heröm sprong. — U heugt het concert, waeröp zij de verleidelijkste toonen uit het piano forte wist te haelen, en haere wellustige stem het hart der Jongelingen deed kloppen. — Wie verwachtte dit alles van een stil opgevoed landmeisjen, dat alleen natuur kennen moest? — En aen deze rampzalige kundigheden heeft *Ferdinand de Vijfde, Marquis van Mazzini*, het echter te wijten, dat zijne plannen verijdeld zijn — dat een *Hippolitus van Vereza*, aen eenen Hertog van *Luovo* wordt voorge-
trokken.

DE MARQUIS.

't Is waer beminnelijke *Maria!* Gij hebt mij de sehillen van de oogen doen vallen.

MARIA, zeer vriendelijk.

Maer nu wordt het uwe zaek, aen u staet het thands te verbeeteren, 't geen verdorven is. Zij is uwe dochter, Marquis! Gij zult haer moeten verantwoorden. Hoe! zou de *Marquis van Mazzini* zich straffeloos laeten teleurstellen? Het is uw belang, mijn waerde! de staeving van uw gezach vordert eene verbindtenis van uwe dochter met den Hertog. *Julia* moet gezocht — moet gevonden worden; alles moet aen deze hoofdzack ondergeschikt zijn, onvermoeide ijver doet aen geen goeden uitkomst twijfelen. *Julia* is ver-

laeten — zij mist haere beide steunfels, *Hippolitus* ontzield, en heur broeder onder uwe ooggen — waer kan zij voor u vlugten? *Ferdinand!* de geheele waereld moet zien, dat niemand u, noch als *Vaderg* noch als *Marquis* straffeloos hoonen kan.

DE MARQUIS.
En bij den Hemel! dat zal zij zien. — Ik zal mij bij den Hertog voegen, en het verborgenste schuilhoekjen in Sicilie blijve niet ondoorzocht.

EEN BEDIENDE.
De Hertog komt, genadige Heer! (*Hij vertrekt.*)

DE MARQUIS.
Zien wij, of onze poogingen gelukt zijn. (*Haer omhelzende.*) *Maria!* uw gesprek is mij dierbaer.

VIERDE TOONEEL.

De Marquize MARIA, alleen, den Marquis glimlagchend nagezien hebbende.

Gij zijt onafhankelijk *Marquis!* — Geene vrouw zal u dwingen kunnen. Ó! Mijne sexe verstond de kunst niet, om het uitgebreidst gezach over haere mannen te voeren. — Men moet onderworpen zijn en de onderwerping is het strootjen, waermede men hen geleiden kan, werwaerds men hen begeert te zien. Eén gesprek doet mij grooter overwinning op mijne vijanden behaelen, dan de veldslagen van eenen *Hannibal*. — (*Schamper.*) Gij zult gerust dit huis bewoonen blijven, *Mevrouw de Menon!* — Gij zult ontrend

trend mijn gedrag nog veele ontdekkingen doen kunnen — Ja, gehaete! uwe vijandin haapt niet. —

V I J F D E T O O N E E L.

De Marquize MARIA, de Hertog VAN LUOVO,
DE MARQUIS.

MARIA, den Hertog vriendelijk te ontmoet
treedende.

Diewerf welkom op 't slot! Genadige Hertog!

DE HERTOG.

Waer ik veele genoegens zou kunnen smacken, zo de mislukking van mijne poogingen mij niet alles vergalde.

DE MARQUIS.

Zo hebt gij dan geheel niets van mijne weerbarstige dochter ontdekt? —

DE HERTOG.

Mislukking, schandelijke teleurstellingen zijn het loon van onvermoeid zoeken. Moest ik in mijne voorige naspeuringen door de woeste strecken van het eenzaam Sicilie omgeleid worden, om mij door een paer vreemdelingen te doen bedriegen, nu moest mij een vrouwlijk wezen, of liever een spook in die gedaente, op de rotfen en de bergen doen rond dwalen, om een *niets* te vinden.

DE MARQUIS.

Hoel gij zaegt weder een vrouwlijk wezen? verklaer u nader Hertog.

DE HERTOG, *misnoegd*.

Ja! verklaer u nader. Wat kan ik mij nader verklaren. Een jong schoon meisje zweeft over de toppen der bergen, en snelt de paarden haerer vervolgers vooruit — verdwijnt voor onze oogen. — Bevoert daarna eik, door een gezang, waerbij de toonen der Sijreenen wanluidend zijn — merkt naeuw menschen rondom zich, of zij vliedt, als gedraegen op de vleugelen der wind, over de rotsen, en ontsteelt ons gezang en schoonheid.

DE MARQUIS.

Wie anders dan *Julia* kan deze geweest zijn, die op de minste beweging van menschen vliedt?

DE HERTOG.

Of haer geest. — Bepot mij niet, Marquis! — Welk een lighaemlijk wezen bezit de snelheid, die deze vrouwelijke gedaente betoonde te hebben? Naeuwlijks zien wij haer vlugten, of rennen haer spoorflags na, zij verdwijnt, en oogenblikkelijk zien wij haer achter ons over de bergen zweeven; gedurende drie dagen zien wij haer steeds voor ons, en vinden haer nergens. — (*Misnoegd*) Marquis! de Hertog *van Luovo* wil niet te leur gesteld zijn. — Dit vuurt mij meer aen, dan de liefde voor eene deern, die zich zoo verre vergeten heeft.

MARIA.

Hier spreekt uw hart niet, genadige Hertog! *Julia* kon seilen hebben, maer *Julia* verdient echter geheel de liefde van een man, als de Hertog is.

DE HERTOG.
 't Is waer, voorbeeldelooze Marquize! Ik haek
meer dan te vooften naer heur bezit, de hinderpae-
len, die mij ontmoetten, zetten mijne liefde meer
krachten bij — dochter, schoon ik geheel op de
deugd uwer dochter vertrouwd, die liefde, die zij
eenen anderen toedraegt, is mij zeer bitter.

DE MARQUIS.
 Gij bemint haeren/begeert ze tot uwe gemaelin?

DE HERTOG.
 Niet is mij te dierbaer, om het voor haer bezit op-
teofferen.

DE MARQUIS.

Zoo zal zij de uwe zijn, zo slegts de Hemel haer
en mij het leven spaert. — Maer, Hertog! gij hadt
zoo veele bedienden die u vergezelden; waerom,
ik twijfel niet aen uwe oprechtheid, verre zij dit
van mij, doch, waerom niet her- en derwaerds wach-
ten uitgezet, zoo kon dat vrouwlijk schepsel, 't
geen gij, ontwijfelbaer ten onrechte, een spook noemt,
u niet ontkomen zijn.

DE HERTOG, trotsch.

Marquis! — maakt gij nog schampere aenmerkin-
gen, even als of 't aen mij haerpede, dat ons huw-
lijk niet reeds voltrokken is? Hadt gij op de daeden
uwer kinderen een weinig meer acht gegeven, zij
zou met den Graef van Vereza geen vlugt onderno-
men hebben. Hadt gij meer vertrouwen in mij ge-
steld, en mij niet dubbelhartig behandeld, gij hadt
C 3

haer dan in geen kerker behoeven te sluiten, waer-
uit zij echter zoo licht ontkomen kon.

DE MARQUIS, *even trotsch.*
Hertog! zo gij volgens afspraak.

MARIA, *aussehen beide tredende.*
Ik smeek u, mijn Heeren! — Dat toch geen onder-
linge twist eene zaak van dit gewicht verderve! Ge-
nadige Hertog! wat vermag een meisje niet, om
zelf het waekzaamst oog eens Vaders te verblinden?
Marquis! dierbaare gemael! Hoe veele bedekte
wegen zijn er niet, langs welk een weerbarlig kind
de oplettendste wachten voorbij sluipen kan! verbind
u mijn Heeren! verbindt u, om een beledigden va-
der en verachten minnaer te wreken. (*De handen
van den Hertog en den Marquis in een leggende en
beide teder aenziende.*) Verbindt u! —

DE HERTOG.
Wat vermag zulk eene schoone middelaeres
niet?

DE MARQUIS.
Waertoe ook thans twist? Hertog! wij waren
steeds boezemvrienden, dat wij die blijven! — ver-
bonden alles in 't werk stellen, om u eene schoone
minnaeres, mij een misleid kind weder te geven.

DE HERTOG, *hem de hand biedende.*
Welaen! verbinden wij ons — zweeren wij, niet
te zullen rusten voor gevonden — en gewrooken te
hebben.

DE MARQUIS, *hem de hand vattende.*
Nimmer drukke, zelfs in de angstige oogenblik-
ken

ken des doods, deze hand, die eens vriends, zo ik iets verzuime.

DE HERTOG.

En geene aerde bedekke mijn lijk, zo ik ruste, voor ik u gewrooken heb.

MARIA.

Kom, genadige Hertog! verban voor eenige dagen het gevoel van teleurstelling — zijt bij uwe dierbaarste vrienden opgeruimd!

DE HERTOG.

Gaerne, zoo veel in mijn vermoogen is. — Maer, verschoon mij, ik ben heden zeer vermoeid.

MARIA.

Dat wij dan te zamen in het grot, bij de groote waterval eenige verfrissing neemen. Zelfs in de heetste zomerdagen ademt men daer lente in.

DE HERTOG.

Wie kan weigeren, als zulk een schoone mond ons nodigt.

DE MARQUIS.

En vooräl als deeze uitnoodiging welmeenend, niet slegts uit hoffelijkheid geschiedt.

De Hertog biedt Maria de hand, aen de deur ontmoet hen de Ridder de Vincini.

ZESDE TOONEEL.

De Ridder DE VINCINI, DE VOORIGEN.

DE RIDDER.

Verschoon mijne stoutheid, ik stoor u misschien,

MARIA en DE MARQUIS.

In 't minst niet.

DE RIDDER.

Ik vernam, dat mijn Vriend, de Hertog, was aenge-
komen.

DE MARQUIS.

Wij willen u niet hinderen.

MARIA, tegen den Hertog.

Wij wachten u, genadige Hertog!

ZEVENDE TOONEEL.

De Hertog VAN LUOVO, de Ridder DE VINCINI.

DE RIDDER.

Hebt gij niets gevonden? Hertog!

DE HERTOG.

Niets *de Vincini*! God weet waer zij zich ophoudt.
Zo mijn belang 't niet vorderde, ik zou haer vro-
lijk vaerwel zeggen; doch gij weet, *Ferdinand de*
Vijfde heeft veel vermoogen aen 't hof, en mijne
zacken. . . .

DE RIDDER. —

Ik begrijp u — maer er is er nog eene — *Julia*, zult gij zeker toch even sterk beminnen als *Emilia*, en beide voldoen aen uw oogmerk.

DE HERTOG. —

Onder ons, Ridder! Heeft *Emilia* een minnaer, die de Marquize kon behaegen?

DE RIDDER. —

Hoe moct ik u verstaen!

DE HERTOG. —

Naer de letter. Zie mij eens aen *de Vincini*! wij zijn broeders, ik durf u boven alles, iets vertrouwen. Maer, oordeelt gij niet, dat het voor eene jonge, schoone Dame eene straf is, mijne gemaelin te zijn?

DE RIDDER. —

Ik begrijp u volstrekt niet, Hertog!

DE HERTOG. —

Dit verwondert mij, daer het toch niet van gisteren is, dat gij mij kent. — Gij weet toch wel dat ik maer éenerleij soort van liefde heb.

DE RIDDER. —

En nu?

DE HERTOG. —

En deze is alleen om mijn gezach te verbreiden.

DE RIDDER. —

Gij bemint *Julia* toch?

DE HERTOG. —

Ja, als een middel, om het einde te bereiken. —

Onder ons, weet gij wel waerom de Marquize zoo ten mijnen voordeele is?

DE RIDDER.

Wijl gij beide hier in overëenkomt, dat gij naer gezach streeft.

DE HERTOG.

Niet alleen. — Gij kent den Graef van *Verezak*. Zij wilde gaerne dezen tot haeren minnaer gemaakt hebben, doch ongelukkig voor beide — hij verliefde op haere dochter.

DE RIDDER.

Gij zijt geheel raedfelächtig, Hertog!

DE HERTOG.

Ik heb thands geen tijd, want men wacht mij — ik zal daerom in drie woorden u de ontkenning geeven, van 't geen gij een raedfel wilt genoemd hebben. — Ik ben in Napels niet ontbloot van gezach. *Maria de Velorno* is heerszuchtig en — wellustig. — Zij liet haer oog op *Hippolitus* vallen; deeze verſmaedt haere liefde, en bemint haere dochter — de haet van den Graef slaet over op *Julia*, en daerom, Ridder! moet zij mijne gemaelin worden. — Ik ben hier volkomen mede te vreden, wijl het mijn gezach en egoisme streekt. *(Hij ſchudt hem de hand.)* Hebt gij mij immer nog wel zoo openhartig gezien.

DE RIDDER.

Gij maekt mij geheel verwonderd.

DE HERTOG.

Vacrwel, ik mag mijne vrienden zoo lang niet laeten wachten.

DE RIDDER.
 Ik verzel u.

Hel tooneel blijft eene kleine poos ledig.

ACTSTE TOONEEL.

EMILIA, FERDINAND.

EMILIA.

Wat deert u! lieve Broeder!

FERDINAND, *misnoegd.*

— Die Hertog verbeed' zich welligt dat hij teen god is. Wel hem! dat hij achter de smagti van mijnen vader schuilt, of ik zou den verschrikkelijken *bael* doen vallen; eib reom m'word' l'pA

EMILIA.

Gij schijnt geheel vertoornd; waerde *Ferdinand!*

FERDINAND.

Verfchoon mij, mijne waerde zuster! 't Is waer ik moest mij om hem niet vertoornen. Wat verdient een vrouwen dwingeland?

EMILIA.

Zijt gij beledigd? Broeder!

FERDINAND.

Beledigd? Ik dacht het dus, wijl hij mij aenzag als ware ik zijn zwijnenhoeder — doch ik vergiste mij. Zo hij mij vriendelijk als een bondgenoot hadde gegroet, dan had hij mij beledigd — ja — dan had hij mij verschrikkelijk beledigd;

maer

maer thands niet — 't streekt mij tot eer een vijand van den Hertog te zijn

Het zoof enoia EMILIA. Isantot 1011

Hij schijnt toch wederom vergeeffsche poogingen gedaen te hebben met onze *Julia* op te spooren.

FERDINAND

Helaes *Emilia!* Ik vrees niet, dan te zeer, dat men immer hier mede vergeeffsche poogingen zal doen. (Met eene sterk appellende, doch onderdrukte droefheid.) *Julia* zal ons welligt nooit weer aenschouwen.

EMILIA. *schielijk.*

Hoe *Ferdinand!* zij zou dan zeker dood zijn? — en dit zeydet gij niet eerder.

Hoe FERDINAND.

Ach! waerom moest die haetelijke Hertog mij zoo levendig eene gebeurtenis erinneren, die mij 't hart van egn scheurt.

EMILIA.

Welke gebeurtenis? spreek toch, lieve *Ferdinand!*

FERDINAND.

Niets nieuws, lieve *Emilia!* dien nacht, dien noodlottigen nacht, waerin *Hippolitus* viel — *Julia* verdween — en mij in een kerker de gelegenheid be-
noomen werd, haer bij te staen. — 't Is thands bijna agt weken, dat zij van elk verlaeten is. — *Emilia!* wat kan van haer geworden zijn — men zoekt overal, vriend en vijand, niemand laet iets onbeproefd, en men vindt haer nergens. Ach! ze-
ker

ker rust zij reeds in de armen des doods, waerin de vertwijfeling haer heeft neergeworpen.

EMILIA.

De deugd, *Ferdinand!* is immers sterk genoeg om den mensch tegen vertwijfeling te beschermen? — zij moge gestorven zijn, maer, dan is zij ook bij haeren ongelukkig vermoorden *Hippolitus*, bij heure ongelukkige Moeder.

FERDINAND.

Ach, *Emilia!* wat mag van haer geworden zija — Daer nadert heur *Vereza*, slaekt haere boeijen, door eene heerschzuchtige stiefmoeder om haere schuldelooze handen geslooten — wij dwaelen, daer huivering en angst om onze schreden waeren, door de kronkelende gangen — wanhoop greep ons reeds aen, toen wij de laetste deur eindelijk vonden — ach hoe klopte onze harten reeds van vreugd! *Emilia!* de deur opent zich — daer zien wij den Marquis met de zijne, bij het vervloekte fakkellicht. — *Hippolitus* wordt neergestooten, mij overweldigt men, en *Julia* blijft verlaeten. Helacs! hoe sterk moet onze deugd zijn, zo zij ons in zulke oogenblikken tegen vertwijfeling zal behoeden.

EMILIA.

Ach ja! zij zal niet meer zijn, mijne lieve zuster! In den bloeij heurer jaeren gehaet — vervolgd — omgebracht! o God! wat is een mensch! verschoon mij, *Ferdinand!* ik moet mijne traenen den vrijen loop gannen.

FER.

FERDINAND, *geheel aengedaen.*

Dat zij vloeijen, beste zuster! Buiten *de Menon* hebt gij thands geene vriendin meer op de wijde waereld — de genoegelijke dagen, welke gij hier in de eenzaamheid genoot, zijn voorbij — zijn voor eeuwig heenen. — Zij rust reeds, zij die 't heerlijkst beeld en te gelijk de engel was.

EMILIA.

Over wien komen de traenen die zij weende — over wien de moord dien men haer pleegde!

FERDINAND.

Oordeelen wij niet, *Emilia!* — dáér staat het in het boek des Onbedriegbaeren. — Bedwingen wij eene droefheid, mijne zuster! die ons niet baten kan, die ons slegts gevaerlijk kan zijn — onze ouders willen niet, dat wij voor ongelukkigen gevoelig ziju.

EMILIA.

De traetien, welke voor zulk eene waerde zuster vloeijen, kunnen zoo dra niet worden opgedroogd! — Ik ontsteel mij voor eenige oogenblikken aan aller bijzijn, en wijde mijne traenen aan de treurige asch van onze zuster. (*Zij kuscht zijne band en vertrekt.*)

NEGENDE TOONEEL.

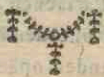
FERDINAND, *alleen.*

Wat ben ik thands op de waereld? wien heb ik, wiens oogleden bevochtigd worden als ik schreij? wien ik deelgenoot van mijn geluk maeken kan? —

Hij.

Hippolitus! rampzalig vriend! met wien ik de dagen mijner kindsheid doorbragt, thands mis ik u, daer ik uwe opbeuring, uwe ondersteuning 't meest nodig heb — nu gij mij 't verlies van eene *Julia* moest helpen draegen. Welk geluk, welke vreugd schiet mij thands overig? Met *Emilia* moet ik vreezen te spreken, want overal heeft de achterdocht wachten gesteld — mijn vader haet mij — en zij die mijne moeder heet! — ach! waeröm hier niet in beide sexe de gewoonte der Malabaren! Is 't niet beter geheel onderloos te zijn, dan eene naemmoeder te hebben? — o Gij! alziende Hemel! Gij gaeft mij eene goede moeder — gij ontnaemt mij die, en gaeft eene. . . . . Uwe wegen zijn stikdonker.

Einde van 't tweede bedrijf.

DERDE BEDRIJF.

*Het Tooneel vertoont de slaepkamer
van den Marquis.*

EERSTE TOONEEL.

DE MARQUIS *alleen, zeer treurig aan zijne
tafel zittende.*

Zoo ben ik dan wederom alleen, en de angst beneemt mij mijn gerêgeld denkvermogen. . . . Waeröm kan ik niet altijd in verflrooijing zijn? waeröm omringt mij met den morgen niet steeds eene reeks van vrienden? waeröm geleidt eene vermoeide meenigte mij niet slaepdronken naer mijn ledikant? waeröm dus niet een geweeten gesmoord, dat ons de eenzaamheid tot een ijsfelijk gaepende hel mackt? — waeröm konden de Pariëenen, als zij hunnen medemensch aen den afgod offerden? — waeröm de Canibalen, als zij hunne vijanden opäeten, gerust en vrolijk zijn, daer mij een geringer misdaed de vernietiging boven het leven doet stellen? waeröm heeft eene onzichtbaere hand, dat haetelijk *ipsis* in mij gelegd, dat wij geweeten noemen? (*Onrustig opstaende.*) Ja Marquis! vraag, vermeenigvuldig uwe vraegen in het onëindi-

ge, op geen derzelve gunt men u antwoord. (*Met onrustige bewegingen over het tooneel wandelende.*) 't Is waer, ik heb eene daed gedaen, voor welkers ontdekking ik sidderen moet; Maer, is het daerom eene misdaed, welkers erinnering mij, na vijftien jaeren, nog alle rust beneemt! Ik heb een crijstal weggegoopen, om een diamant weder te vinden — eene daegelijksche *Louize* verstooten, om eene Goddelijke *Maria* de mijne te macken; is dit zoo groot eene misdaed? — Maer — bedriegen wij ons zelven niet. (*Hij werpt zich in zijn stoel neder.*) Had ik die rampzalige *de Bernini* van mij verdreven, had ik haer een dolk door den boezem gestooten — o! thands zou ik meer rust genieten. — Maer neen — nog leeft zij! — Vijftien kommervolle jaeren doortebrengen in een kerker, zonder hoop van immer het daglicht weêr te aenschouwen. — Maer (*Na een kleine tuschenpoos. Driftig.*) ik draeg hier aen geen schuld. — Waerom roept mij dit de geheele schepping niet toe — waerom overschreeuwt zij de stem van mijn geweten niet? (*Bitter.*) u, blind noodlot! moet het geweeten worden. Waerom, zo men niet wilde dat ik struikelen zou, wierp men mij eene *Maria de Velorno* voor de voeten?

TWEDE TOONEEL.

DE MARQUIS, BAPTISTA.

BAPTISTA.

Uwe genade vergeeve het mij, dat ik, ongeroepen, bij u kome.

DE MARQUIS.

Baptista! Gij treft mij weder in een ongelukkigen luim aen. — Dit hart, dit weërbarstig hart wil niet zwijgen.

BAPTISTA.

Ach, genadige Heer! hoe zal men het hart tot zwijgen noopen, daer het om te spreken geschapen is. — Ook dit hart vliegt mij gestadig in 't aeng gezicht, en, schoon minder schuldig, zie ik met hui- vering den dag der verantwoording te gemoet.

DE MARQUIS, *verbaesd.*

Baptista! wat tael voert gij? ik hoop niet dat uwe voorreden een verraed ten doel heeft? —

BAPTISTA.

Ik een verrader! Ik uw verrader? genadige Heer! neen, het geheim, 't welk als een gloeiende kool mij op 't hart ligt, zal daer blijven, tot het hart geheel verteerd zal zijn. —

DE MARQUIS.

Nu, wat dan? Waeröm kwaemt gij hier?

BAPTISTA.

U heb ik trouw gezworen. Het verblijf van *Lou-*

ze de *Bernini* nimmer te ontdekken, heb ik u met eenen verschrikkelijken eed beloofd. Maer — ook uwe gemaelin heeft geheimen; en deze moet, deze mag ik voor u niet verbergen — er ligt hier reeds veel.

DE MARQUIS.

Wat rammelt gij, *Baptista!* hebt gij te veel wijn gedronken, of wordt gij krankzinnig?

BAPTISTA.

Noch 't een, noch 't ander. — *Marquis!* — mag nuw oude getrouwe dienaer spreken?

DE MARQUIS.

Spreek, spreek! wat is er van mijne gemaelin?

BAPTISTA.

Gij hebt u eene zwaere schuld doen boeken, voor eene ondankbaere, voor — eene trouwlooze vrouw.

DE MARQUIS.

Hel en Hemel! *Baptista!* verklaer u.

BAPTISTA.

Vincent werd de bezorging van uwe *Louize* bevoelen — ik verzelde u in Napels; — gij vergat in den maelstroom van vermaeken, dat eene ongelukkige in een kerker zuchtte; Gij bemindet uwe nieuwe gemaelin, en rekendet u gelukkig. Gedaene zaeken, dacht ik, hebben geen keer, dat mijn Heer zoo gelukkig zij, als mogelijk is. Ik zag veel van uwe gemaelin, maer ik zweeg.

DE MARQUIS.

Baptista! waerom blaest gij het vuur der hel in mij aen?

BAPTISTA.

Op dat het te spoediger uitbrande, genadige Heer! Zie deze grijze hairen — zie dit hoofd! — het bukt reeds naer 't graf en dan — o! dan is er voor mij een verschrikkelijk oogenblik daer.

DE MARQUIS, *vinnig*.

Vertrek, laffe Bondgenoot! die beginnen, maec niet voleindigen durft.

BAPTISTA.

Uw genade hoore mij! Waren wij in Napels gebleven, hadt het schijngeluk u daer nog blijven vergezellen, en had ik uwe verstootten gemaelin nimmer weder gezien, ik zou mij niet onderwonden hebben, u een verschrikkelijk geheim te ontdekken. Maer, het ongeluk, de nedere onderwerping van uwe, welcer geliefde, *Louize*, noopt mij te spreken — uwe gemaelin is eene trouwlooze echtbrekster, straf haer, en doe *Louize de Bernini* in haere overige dagen een kerker van jaeren vergeeten.

DE MARQUIS, *woedend*.

Verdoemde Lasteraer! welke duivel heeft dit u ingeblazen? — mijne *Maria* zou trouwloos zijn.

BAPTISTA.

Zoo waerächtig, als thands de zon naer heuren ondergang neigt.

DE MARQUIS, *verwoed zijn degen
trekkende*.

Hier verrader! Gij zijt omgekocht om de blanke deugd te bemorschen — waeröm stoot ik u dit staal niet door den huichelenden boezem.

BAP

BAPTISTA.

Stoot toe! — maer zijt rechtvaerdig.

DE MARQUIS.

Baptista! God! zo gij waerheid gesprooken hadt!

BAPTISTA.

En gij 't geloofde! — zoudt gij nog verbeteren kunnen 't geen gij bedorven hebt.

DE MARQUIS, *zijn degen op de
tafel werpende.*Neen, gij liegt — gij liegt duivelsch! *Baptista!* die vrouw, uit wier mond een Engel spreekt, zou eene. . . eene hoer zijn — eeuwige verdoemenis *Baptista!* gij liegt.

BAPTISTA.

Wees bedaerd, genadige Heer! ik zou dit liegent — ik zou dus eene deugdzaeme vrouw bij u verdacht maeken, en mijne ziel, die zich tot de afreize gereed moet houden, eene nieuwe schuld opladen, en dus moedwillig mijne zaligheid met voeten schoppen?

DE MARQUIS.

Zaligheid! — Zaligheid *Baptista!* (*Hem wild bij de hand vattende.*) wij zullen saemen ter eeuwige verdoemenisse iavaeren — wij waren hier makkers, en daer — daer zullen wij 't moeten blijven.

BAPTISTA.

God bewaere! genadige Heer! de Hemel is geen mensch, die onverzoenelijk is. Gebruiken wij de oogenblikken die thands zoe dierbaer zijn.

DE MARQUIS.

Baptista! wat wilt gij dan?

BAPTISTA.

Overtuig u, genadige Heer! van de trouwloosheid uwer gemaelin.

DE MARQUIS, *zich verwoed voor 't hoofd slaende.*Ik mij hier van overtuigen! — *Baptista!* kan ik de zon uit haer renperk neemen? — mijne *Maria* mij ontrouw! — Ha! bij u, ben ik nog een Engel des lichts.

BAPTISTA.

Niet om 't geen ik u heden ontdekt heb. — Ik zal u eene plaats wijzen, waer gij alles met eigen oogen zien zult

DE MARQUIS.

Welaen! doch zo gij mij beguicheit! dan — geen eeuw van deugden, bedekke de feil van één oogenblik.

BAPTISTA.

Begeef u nog dezen avond in het bosch — verschuil u daer bij den koepel, die 't uitzicht op de Zee heeft, en, den wreedsten dood verwacht ik, zo ik u heb voorgelegen.

DE MARQUIS.

Weê! weê uwer! zo mijne Gemaelin onschuldig is — yertrek!

BAPTISTA.

Nu, genadige Heer! laet een oud man u smeecken: — Zo uwe oogen van de waerheid overtuigd zijn,

Zijn, wees dan rechtvaardig voor de ongelukkige gevangene. Zij bemint u nog — zeker zij is voor uw welzijn bezorgd, schoon zij door u fiats vijftien jaeren in een kerker levend begraeven is.

DE MARQUIS.

Baptista! — Vertrek!

BAPTISTA, *in 't helngaen.*

o Hemel! beweeg zijn hart, op dat ik, ongelukkig medepligtige, gerust het hoofd moge nederleggen!

DERDE TOONEEL.

DE MARQUIS, *alleen, zijn degen bedaed opgestoken hebbende.*

o God! nu geloof ik dat Gij in aenwezen zijt. Zij, om wie ik de gruwelijkste wandaed bedreef — zij, om wie ik de rust mijner ziel gering schatte; moet het zwaerd in uwe hand zijn om mij te straffen. Maer zacht, mijne verwarde gedachten! kan het zijn, dat *Maria*, in den schijn eens Gods, een duivel is? — Neen, *Baptista* raeskalt, zijn wroegend geweten heeft zijne hersenen gekrenkt. — Zij, zij, die beminnelijke *Maria!* kan niet trouwloos wezen. Heb ik niet veertien jaeren met haer geleefd? vermeerderde niet elken dag haere tederheid voor mij? Heeft ooit haer oog eenen anderen een lonk roegeworpen? — Neen, *Maria de Velorno* is mij getrouw! En, zo zij trouwloos is, waeröm het mij

ontdekt? waeröm mij met het heilig geloof, dat zij de spiegel der deugd was, niet ten grave laeten gaen, op dat ik ten minsten ééne verontschuldiging in de eeuwigheid meöbrenge kon. *Maria! Maria! o!* zo gij eens trouwloos waert!! — o Eeuwige! waeröm hebt gij mij dan het aenzijn gegeven? — Om eene deugdzaeme vrouw in een kerker te laeten verkwijnen? — om een *Vincent*, als mijn medehelper, in de verdoemenis, die mij wacht, te doen deelen? en dezen berg van misdaeden op te staepelen voor eene trouwlooze vrouw! (*Bijna schreiend van onrust opstaende.*) Wat zal ik nu doen? — waer is nu de vriend, bij wien ik dit overlaeden hart kan uitschudden? — o God! wie is er, die mijn vriend zou zijn, naer de ontdekking mijner gruwelen? (*Hij valt wanhoopend in zijn stoel neder, zit als geheel beseffeloos, met een gevesten blik: wild opstaende.*) welacnt men gae — men onderzoeke — en vinde den dood

Hij vertrekt zeer schielijk.

VIERDE TOONEEL.

Het tooneel vertoont een bosch.

EMILIA, *Mevr. DE MENON, optreedende.*

EMILIA.

Ach! gij schertst immers?

Mevr. DE MENON.

Emilia! zij die mij opvoedde, hebben mij een on-

onverzettelijken afkeer ingeboezemd van te kruipen, en onschuldig mij te doen vernederen, de afkeer, welke *Mevrouw* uwe moeder tegen mij voedt, openbaert zich te duidelijk, om er onverschillig onder te blijven. 't Is te onverdraegelijk met eene vijandin onder één dak te zijn — te gevaerlijk zulk eene geduchte tegenstreefster te hebben. Een van ons beide moet zwichten. — 't Is billijk dat ik die ben.

EMILIA.

Gij wilt mij dan ook verlaeten, de eenige vriendin die ik nog op aerde heb?

Mevr. DE MENON.

Ik zou dit niet willen, *Emilia!* zo mijn eigen hart het mij niet gebod. Ik heb nimmer hoogmoed gekoesterd, doch laeghartig te zijn is verre beneden mij. Nog voor een uur behandelde de Marquize mij op 't schamperst, „Ik” zeide zij, „had u en uwe zuster bedorven, 't was mij te wijten, dat *Julia* zich zoo stout gedroeg, en de vaderlijke magt, om een ligtmis te volgen, zich onttrokken had.” — Dit gaet te verre, *Emilia!* gij kunt niet wenschen dat ik mij dus laet beledigen.

EMILIA.

Helaes! waarmede heb ik mij tegen mijne Moeder bezondigd, dat zij mij de eenigste, bij wie ik troost kan zoeken, de eenigste in wier bijzijn ik draegelijke oogenblikken hebben kan, ontnemen wil?

Mevr. DE MENON.

Zij heeft een doodelijken haet tegen mij opgevatt — dan, *Emilia!* ik ben geene dienstbode, welke, behalven met heuren dienst, ook met het verduuwen van mishandelingen, heur brood moet winnen. Heeft de Hemel mij geen schatten gegeven, Hij gaf mij echter genoeg om eerlijk en gerust te kunnen leven. — Ik kan de weldaeden van uwe Moeder ligt ontbeeren — kon ik ook u, mijne dierbaere vriendin! zoo gemakkelijk misfen.

EMILIA.

Nog heden morgen troostet gij mij met de hoop, dat de Marquize weldra wederom naar Napels zou vertrekken, welligt gaen zij spoedig, en wij zullen als vooren genoegelijk leven.

Mevr. DE MENON.

Lieve *Emilia!* al wilde ik mij alles laeten welgevallen, alle ontvangen verongelijkingen vergeeten, wat zou 't baeren? wanneer Dame's als de Marquize, beginnen te beledigen, waer zij niet kunnen wegjaegen, behoeft men geen buitengewoon doorzicht om te weten waer men op uit is — waerom zal ik dan mijne onäengenaemheden vermeederen, door het tegen haer te willen uithouden?

EMILIA.

Ach *Mevrouw!* wat reden kan de Marquize hebben u te haeten?

Mevr. DE MENON.

Genoeg zij het, *Emilia!* u te zeggen, dat het haer

haer belang is, mij van haer te verwijderen; en 't is haer eene ligte zaak in heur oogmerk te slaegen. Schrande, en aengebode van haeren gemael, zou zij mij mischien met schande overlade, door hem doen vertrekken. 't Is voorzichtig, *Emilia!* een vijand te ontwijken, wanneer men weet, den slag te zullen verliezen.

EMILIA.

Dus zijn dan de dagen van genoeg voor eenwig heenen. Mevrouw! wij verlooren eene goede Moeder, doch vonden haer in u weder, ja! gij waert ons eene goede, tedere moeder en — gij wordt mij ook ontruk — ontruk, in een oogenblik waerin ik uwe hulp 't meest van nooden heb, waerin ik, zo gij mij begeeft, van elk verlaeten ben. — o Mijne Moeder! wat zal nu van mij worden? — bij wien zal ik nu troost en sterkte zoeken tegen de beledigingen van mijne stiefmoeder! wat schiet mij over dan te weenen, en te sterven!

Mevr. DE MENON, getroffen.

Emilia!

EMILIA, haer schreiënd ombelzende.

Acht verlaet mij niet.

Mevr. DE MENON,

In zal u niet verlaeten.

V I J F D E T O O N E E L.

DE VOORIGEN, DE MARQUIS, *peinzend opkoomende.*

DE MARQUIS, Emilia en Mevr. de Menon, *bemerkende.*

W at doet gij beide hier?

EMILIA.

Wij wilden eene avondlucht scheppen, lieve Vader!

DE MARQUIS.

Ik heb, meen ik, meer dan eens gezegd, dat die avondwandelingen mij onàngenaem zijn. Is de dag niet lang genoeg! —

EMILIA.

Wij vertrekken, mijn Vader! (*beide vertrekken.*)

Z E S D E T O O N E E L.

DE MARQUIS *alleen, in sterke gemoedsbewegingen over het tooneel wandelende.*

N u, zoo zal ik hier mijn doodvonnis zien onderschrijven, zo *Baptista* geen duivel is! — Waeröm rukte de koude hand des doods mij niet uit mijn ledikant — waeröm heb ik dezen dag gezien, dan om het weinigjen geluk, het weinigjen rust dat ik nog genoot, moedwillig te zien moorden. — (*Hij ziet*

ziet rondom zich —) Ha, daer komt, Maria! (Hij ziet naer de andere zijde.) Eeuwige verdoemenis! en daer de Vincini! — Sla mij nu, Eeuwige wrecker! met blindheid, op dat ik mijne schande niet begluure! (Hij verschuilt zich achter op het tooneel, tusfchen eenige boomen.)

ZEVENDE TOONEEL.

De Marquize, MARIA, de Ridder DE VINCINI, van verschillende zijden uitkomende.

DE RIDDER, *haer omhelzende.*

Aenbiddelijke schoone!

MARIA.

Stil, stil, de Marquis mogt komen.

DE RIDDER, *eenigfins ontfeld.*

Hoe, de Marquis!

MARIA, *lachend.*

Wat deert u, Ridder! verschrikt gij zoodra?

DE RIDDER.

o 't Is flegts boert — maar, verfchoon mij, ik geloof dat thands een bezoek van den Marquis u mede niet aengenaem zijn zou.

MARIA.

Bij hem is de liefde fteckeblind! hij zou niets kwaeds vermoeden al ontmoette hij ons. (*Zij zet zich op een tuinbank.*)

DE RIDDER, *zich naest haer zettende,
en haere hand vuurig kuschende.*

Waerde Marquize! zal nu dit uur mijn geluk be-
vestigen!

MARIA.

Wat meent, gij? Ridder!

DE RIDDER.

Gij bemint mij?

MARIA, *lagchende.*

Wel zeker; wie zou u niet beminnen?

DE RIDDER.

Gij schertst, doch weet niet, hoe bitter die voor
mijne vuurige liefde is.

MARIA.

Nu, ik bemin u — zeide u mijn gedrag te u-
waerds dit niet genoeg? moet dit dan steeds met
woorden bekrachtigd worden?

DE RIDDER.

Geef mij dan één blijk uwer liefde.

DE MARQUIZE, *hem teder aenziende.*

Een blijk mijner liefde — wat wilt gij toch? —
bedenk dat de Marquis mijn gemael is.

DE RIDDER, *zich aen haere voeten
werpende.*

Aenbiddelijke Maria! wat hindert ons thands die
onzalige Marquis?

DE MARQUIZE, *hem teder bij de hand
vattende.*

De Vincini! — ik bemin u.

AGTSTE TOONEEL.

DE MARQUIS, DE VOORIGEN.

Onder 't uiten van Maria's laetste woorden, vliegt de Marquis, met zijn ontblooten degen, woedend op de Vincini aen.

DE MARQUIS.

Dat de donder u trefte! verleider!

MARIA geeft, zoo dra zij de stem van den Marquis hoort, een luiden gil, en valt in onmagt ter aerde.

DE RIDDER den Marquis gewaer wordende, vliegt op, trekt zijn degen en verweert zich — na een kort gevegt ontwapent hij den Marquis, en vlucht.

DE MARQUIS, geheel woede.

Eeuwige verdoemenis! ik ben ontwapend! (Hij schreeuwt hem na.) Ga Ecrover! mijn wraek zult gij niet ontvlieden. (Hij vat zijn degen en steekt dien op. Slaet vervolgens zijn oog op Maria. Gevoelig.) Maria! (Hij herstelt zich. Fors.) onkuisfche! (tegen Peter en Colas, die driftig opkomen,) Help de Marquize. (Hij vertrekt schielijk.)

NEGENDE TOONEEL.

PETER, ROEBERT, *de Marquize*, MARIA.

PETER.

Hemelfche vader! *Robbert?* wat zullen wij uitrechten?

ROEBERT.

Wij zullen haere genade in huis brengen.

Peter en Robbert willen haer opbeuren, midlerwijl bekomt zij.

PETER.

Wat deert u toch? uwe Genade!

MARIA, eenigstns verwilderd.

Waer zijn zij? — (*zij herstelt zich. Bedaerd.*) *Robbert!* verzel mij — (*Maria en Robbert vertrekken.*)

PETER, *alleen.*

Ei, Ei! — hebben man en vrouw rusie gehad. — Heja! 't is al geen goud wat er blinkt. (*Hij vertrekt.*)

TIENDE TOONEEL.

De kamer van den Marquis.

*Een bediende brengt twee ontstoken kaers-
sen en vertrekt.*

DE MARQUIS, *de Marquize* MARIA.

MARIA *werpt zich op een stoel neder en
schijnt bitter te weenen.*

DE MARQUIS.

Zoo moest gij dan al mijn ongeluk voltoojien, Mevrouw! Mij, die u zoo teder bemint, die volvaerdig de rust van een geheel leven voor u zou willen offeren, eene wonde toebrengen, die eeuwig bloeden zal. Ween nu, Mevrouw! deze traenen vloeijen uit spijt van ontdekt te zijn.

MARIA, *schreiënd.*

Om 's Hemels wil, *Ferdinand!* houd op mij dwaes-
daenig te grieven.

DE MARQUIS.

Maria! — een heellal van onheffen mogt mij treffen, uwe liefde en trouw maekten mij zalig — moedwillig ontrukkt gij mij die zaligheid, en stort mij in een afgrond van nooit gekende smart. God en gij weeten, wat reeds in Napels is omgegaen.

MARIA. *Schreiend.*

Hemel! hoe kan éene misleiding den besten man onrechtvaardig macken! — *Ferdinand!* hebt gij mij in veertien jaeten tijd zoo weinig leeren kennen, dat gij mij in staet reekent een misdrijf te begaen, waer van mijne ziel gruuwt.

DE MARQUIS.

Spaer de meire, *Mevrouw!* om voor mij de schijnheilige te speelen. — Ik weet het, gij verstaet deze kunst volkomen, zonder haer zou ik niet reeds zoo lang het voorwerp uwer beladigingen geweest zijn.

MARIA.

Schijnheilig! — o! Gij godde Hemel! gij kent dit hart; Gij, voor wien alle onze handelingen, zoo wel als onze geheimste overteggingen bloedtügen, Gij weet, of in dit hare waere liefde tot de deugd, of huichelende schijnheiligheid, haer verblijf houdt. — U, Ontzachelijke! roep ik tot getuigen, dat deze man, zoo dierbaer aen mijn hare, verschrikkelijk onrechtvaardig tegen mij is.

DE MARQUIS, *ter zijde.*

O God! gewis ben ik misleid, zoo kan de ondeugd niet spreken.

MARIA *ziet den Marquis, zoo dra hij*
zich wendt, schampet, tagedend aen,
gillwboom — doch herneemt haere vroerige houding,
na ni (im st) zoo dra de Marquis stah weder tot
wee (ig) as haer wendt.

DE MARQUIS.

Maria! Gij durft den Hemel ten getuige van uwe

on-

onfchuld aentbepen! — waent gij dan, gevallen *Ma-*
ria! dat de Hemel-zelf om u, bij mij, verdacht te

macken, deeze oogen beguicheld heeft.
MARIA, als met verkrepte droefheid.
Denk niet, Marquis! dat ik iets zal aentwenden
om u mijn onfchuld te leeren erkennen en recht
doen. — dit wate mij vernederend. Ik moet een
man vaerwel zeggen, die in 't gewoolen is, dat *Ma-*
ria de Felorna eenē trouwlooze echtbreekster *kan*
zijn. En al wilde ik, wat zouden alle mijne poof-
gingen baeten, daer de onfchuld als fchijnheiligheid
bij u miskent wordt?

DE MARQUIS, op eenen hartstoochte.
Stil, *Maria!* —

MARIA, bedaerd, doch vrouwig.
Stil, Marquis! — Morgen met den dag zal ik van
hier vertrekken, wacht van mij geene verwijtingen
over de zwakheid uwer liefde. — en, op dat gij
niet waenen moogt, dat ik om eenen ellendigen *Rid-*
der de Vincini te volgen, vrijwillig van u heenga,
zal ik mij terftond bij mijn aankomst te *Cozrate* in
een klooster begeeven, om door rucht en onthou-
ding te leeren vergeeten, dat ik eenmael bemind
heb, en op 't grievendst miskend werd.

DE MARQUIS, treedt op haar toe en
wil haer ombreken!

Aenbiddeijke *Maria!*
MARIA, eenigzins fier.

Terug, mijn Heer! befmet u niet, door eenē

schijnheilige hoete aen te raeken. Waen niet dat koozerijën mij van een voornemen zullen aftrekken, 't geen mijne beledigde eer ten uitvoer moet doen brengen. — Welk een niets waardig ding is toch de deugd bij zulk een mensch als gij zijt? wat haet het, haer eene reeks van veertien jaeren gekend te hebben, als men onbezonnen genoeg is, om te vermoeden, dat zij op één oogeblik in ondeugd veranderen zou! — dan, Marquis! is de ondeugd boven haer te schatten, dan kan deze ohs meer beveiligen. Die de deugd bemint, en zich geheel aen heuren dienst gewijd heeft, verlaet haer niet — zij is het die haere belijderen in de hevigste aenzorringen beveiligt. Marquis! al hadt gij *de Vincini* aen mijnen boezem, in plaats van aen mijne voeten gevonden, mijne eer, die gij sints zoo lange gekend hebt, moest mij beveiligt hebben voor een vermoeden, dat meer u, dan mij ontëerende is — vergeef mijne stoute taal — niet ik, maar de deugd zelve is door u beledigd.

MARQUIS, *woedend ten zijde.*
 Eenwig verdoemde *Baptista!* gij hebt met den duivel saemen gespannen om mij ongelukkig te maeken.

MARIA.
 Ik meende dat zij u van mijne trouw borg geweest zou zijn. Ik heb mij vergist, — en, ongelukkig eene vrouw, zo zij steeds met woorden heuren gemaal van haere eer verzekeren moet, — Het is thands niet mooglijk dat ik ooit weder bij u gelukkig ben; het

het denkbeeld: mijn gemael kan denken dat ik trouwloos ben, is voor eene vrouw als *Maria de Velorno* te ondraagelijk. — Morgen, Marquis! verlaet ik u — het zal mij traenen kosten, doch onzer beider rust vordert het. Ik begeer mij niet te verontschuldigen, dit zou mij vernederen bij een man, die aen mijne onschuld niet had kunnen twijfelen, zo eene kwalijk geplaetste ijverzucht hem het gebruik der rede niet benomen had. (*Weemoedig.*) Marquis! ten blijke mijner liefde, geef ik u die vrijheid gewillig, die ik u had moeten geeven, zo ik trouweloos bevonden was. Huuw eene andere — zeg der geheele waereld dat gij mij in echbreuk gevonden hebt — ik, opgeslooten in eene eenzaamcel van het klooster, bekreun mij het oordeel der menschen niet, ik zal uwe beschuldigingen niet tegenspreken, veel min weérleggen. (*Hem de hand vallende.*) en — aen geene zijde van 't graf, *Ferdinand!* als de schellen van uwe oogen gevallen zijn, dan — en eer niet, vergeef ik u uw schandelijk vermoeden, en gij zijt wederom geheel de mijne — vaerwel!

DE MARQUIS, *baer te voet vallende.*

Maria! bij God en menschen! maek mij niet tot den rampzaligsten der stervelingen! — ik heb misdaen, ik heb u hevig beledigd, maer ach, u zelve mij te ontrukken, deze straf ware te zwaer.

MARLA, *hem met eene edele fierheid*

hem met eene oprechtende.

Geene vernederingen. Marquis! zij mislaen den man.

Verlaet mij niet, Marquize! Ik vervloek mij zelf om mijn haetlijke achterdocht! — Sta af van uw voornemen! — *Maria!* — Of is de deugd onverbiddelijk?

MARIA. — Niet onverbiddelijk, dan alleen wanneer het haer zelf betreft. Marquis! op 't oogenblik dat ik uwe eer en de mijne op den wellustigen *Vincini* wilde wreken, — juist op het oogenblik, waerin ik hem doof sehende meende te verpletten, om de ontëerende voorlagen, welke hij mij gedaen had — juist toen wantrouwe gij de sterkte van mijne deugd — gij noemt mij trouwloos. Neen, Marquis! siats gij mij van deze zijde bekend zijt moet ik u verlaeten. — Zou ik in volgende dagen mijne oogen durven openen? een onschuldigen blik op een jongling slaen, zonder uwe ijverzucht aentevuuren.

DE MARQUIS. — *Maria!* wantrouwe ik u immer voor dat noodlottig oogenblik, waerin ik u...

MARIA. — Goene verönschuldigungen Marquis! zacht, sien nadert ons. —

DE MARQUIS, haer vurig omhelzende. *Maria!* gij vergeeft 't mij —

MARIA, als door deze omhelzing verrast, ziet hem sterk aen, en drukt hem aen haeren boezem. *Goene*

Ik vergeef 't u.

ELFDE TOONEEL.

DE HERTOG, COLAS, DE VOORIGEN.

DE HERTOG.

Gluk, Marquis! nu hebben wij hen zeker, nog dezen nacht breng ik hen hier op 't slot.

DE MARQUIS en MARIA.

Wie? wat?

DE HERTOG.
Julia is digt bij het slot, en de Graef van Verexa verzelt haer.

DE MARQUIS, ten uitersten overwonderd.

De Graef van Verexa?

MARIA.

Hippolitus leeft?

DE MARQUIS.

Hertog! zijn wij niet misleid?

DE HERTOG, tegen COLAS.

Verhael wat gij ontdekt hebt.

COLAS

Zoo even, genadige Heer! terugkomende van Palermo, zag ik geen quartier van 't kasteel af, twee Heeren wandelen; den een herkende ik wel dra voor den jongen Graef van Verexa, dezelve, die door u 's nachts aen den zuidertoren neêrgeflooten ten van zijn bedienden naer 't strand gevoerd werd. Niet ver van hier zat uwe dochter, leunende tegen een rots.

DE HERTOG.

Nog eenmaal, *Colas!* uw kop zijt gij kwijt, zo gij mij om den tuin leidt.

COLAS.

Op 't geen ik gezien heb, genadige Heer! wil ik daedelijk sterven.

DE MARQUIS.

Men heeft u, hoop ik, niet ontdekt?

COLAS.

Voorzeker niet, genadige Heer! zoodra ik hen door een doornhaeg beloerd had, wendde ik zacht mijn paerd, reed zeer langzaam, om niet bemerkte te worden, eenige stappen terug, en vervolgens, langs een anderen weg, spoorslags naer 't kasteel.

DE MARQUIS.

Wat nu gedaen?

DE HERTOG.

Welk eene onnozele vraag. Op 't oogenblik trek ik met al mijn volk uit.

DE MARQUIS.

Maer de duisternis zal hun vlucht bevorderen.

DE HERTOG.

Wat duisternis? met fakkelen zal ik 't zonlicht naarbootzen. *Colas!* terstond mijn paerden gereed — al mijn volk zitte op, en gij, wacht om mij te wapenen.

DE MARQUIS.

Dat ook al mijn bedienden zich gereed houden den Hertog te volgen.

COLAS vertrekt.

DE MARQUIS.

Eindelijk schijnt er een eind aen al onze zorg en moeite te zullen zijn.

DE HERTOG.

Er is echter nog ééne groote zwaerigheid. *Colas*, van blijdschap verrukt met de gestelde praemie, verhaelde zijne ontdekkingen in 't bijzijn van uwen zoon. Gij weet, hoe hij tegen mij is vooringenomen. — Zijn oogen blixemden her- en derwaerds op de tijding die mij gebragt werd. Zo hij in vrijheid blijft, zal hij zeker niets verzuimen, om *Julia* uit onze magt te houden.

DE MARQUIS.

Ik begrijp u — *Robbert!* — Hij zal terstond in hechtenis genomen worden, en daer in blijven, tot *Julia*, door den zegen eens priesters, de uwe is.

ROBBERT.

Uwe genade!

DE MARQUIS.

Men roepe mij terstond mijn zoon.

TWAELFDE TOONEEL.

FERDINAND, DE VOORIGEN.

FERDINAND.

Hier ben ik reeds, mijn Heer! wat beveelt uwe genade?

DE MARQUIS.

«Ondankbaere zoon! gij trachte dan al de oogmerken van uwen vader te verijdelen? —

FERDINAND.

«Teus trachtte ik dit, en werd genoëgzaam gefraft, doch thands draeg ik geene bewustheid u reden tot toorn te hebben gegeven.

DE HERTOG.

«Toen men mij de tijding bragt van de nabijheid uwer zuster en haeren verleider, toonder gij genoeg wat in u omging? — Gij bezit nog geen listigheid genoeg, mijn Heer! om een verrader te zijn.

FERDINAND, *hem met verächtling*
ni haastig aenziende.

«Voorwaer! — gij hebt het er verder ingebragt.

DE HERTOG.

Bij God! wacht u. Nimmer liet de Hertog van Luovo zich straffeloos hoonen.

FERDINAND, *op den Marquis wijzende.*

Zie daer, Hertog! uwe bevediliging!

DE HERTOG, *de hand aen 't geweer*

staende.

Jongeling! Ik zal u doen zien, dat ik geene bevediliging nodig heb.

FERDINAND, *met eene bedaeerde ver-*

ontwaerdiging.

Gij begrijpt, hoop ik, dat het hier geen kampplazets is.

DE MARQUIS.

Gij kunt met u zelve, in een kerker, kampen. (Te-

gen de bediende.) men breng hoerjen. (*Tegen Ferdinand.*) Verbasterde! zocht gij ons andermael teleur te stellen. Weet, *Ferdinand!* uw vader is geen kind.

FERDINAND.

Neen, helaes! hij is geen kind. — (*Bitter.*) Zal ik wederom gekerkerd worden? mijn Heer!

DE MARQUIS.
Hoon niet, *Ferdinand!* — beef voor mijne woede, die vernieriging tot eene gezellin heeft.

FERDINAND, met eene gewoelige bedaerdheid.

Gij kunt mij met ketenen beladen — gij kunt mijn ligbaem in een kerker werpen, maer (*Sterk.*) mijne ziel is boven een kerker, haer kunt gij niet bocijen, en — de eenwige Rechtyaerdigheid kunt gij ook niet hoerjen (*Tegen den bedienden die met ketens inkomt.*) zie daer mijne handen.

DE MARQUIS.
Men breng hem onder den toren.

FERDINAND.

Vaerwel! — *Terwijl hij met een bedienden vertrekt, treedt Peter binnen.*

DER.

DERTIENDE TOONEEL.

PETER, DE HERTOG, DE MARQUIS,
de Marquize MARIA.

PETER.

Zoo op 't oogenblik, genadige Heer! komt een bedienden van den Ridder *de Vincini*, man en paerd, beide doornat van 't zweeten. Zie daer een brief genadige Heer!

MARIA, ontfelt hevig.

DE MARQUIS, ziet haer veelbeduidend aan, bemerkt heure verwarring, en hoe zij heur gelaet tracht te verbergen. Breekt den Brief open, wordt onder 't lezen hevig ontroerd, vouwt den zelven wederom toe, en ziet Maria met een oog, vol woede, aan.

MARIA, bemerkt dit. Spijt en verkropte woede zijn zichbaer op haer gelaet. Tegen den Hertog.

Dat uwe onderneeming gelukke! genadige Hertog! waerwel! (zij slaet een veel betekenenden blik op den Marquis, en vertrekt.)

DE HERTOG.

Wat is dit?

DE MARQUIS.

oi — Niets.

COLA'S, inkomende.

Alles is in gereedheid, genadige Heer!

„Vaerwel mijn vriendte morgen zijn wij gelukkig.
 „Vaerwel! uwe pooging hebbe een gunstigen uit-
 slag.

VEERTIENDE TOONEEL.

DE MARQUIS, *alleen.*

„Morgen zijn wij gelukkig” en deze vervloekte brief stort mij in mijn bederf te rug. *Maria!* gij verstaet de kunst, maer bij God! gij zult mij niet weder aen uwe voeten zien, niet andermael oogen en reden beneemen. *Louize!* gij wordt heden verschrikkelijk gewrooken! thands heb ik geen voorwerp meer om te beminnen, ik vervloek de liefde, die al mijn onheil schiep. Ik begeeve mij naer Napels terug, zoek in de verstroojing van 't hof rust voor mijn hart, en vergeet zoo wel *Maria de Velor-*no als *Louiza de Bernini* — Maer, hoe zal ik haer vergeeten — de ontrouw van haer, die ik aenbad — de trouw van haer die ik verslootte, zullen mij immer voor den geest zijn — ijsfelijke beelden! — 't zij zoo! — (*Bedaerd.*) Nog eenmael moet ik u zien, *Louize!* mijn hart moet nog meer bloeden. Kon ik u uit uwen kerker ontslaen? kon ik u herstellen in de

VIERDE BEDRIJF.

Het toneel vertoont een zeer roijf land.

schap, aan de linkerzijde is een grót.

De tijd is middernacht.

HIPPOLITUS, met eene lantaern, PARAVI-

CINI, beide uit het grót komende.

HIPPOLITUS.

God-dank! zij begint eindelijk te rusten! Acht Paravichini! hoe vreeze ik voor haer! Helas! zo angst en vermoeidheid haer het gebruik heurer zinnen benam! welke vrouw is een zulke ongemakken gewoone? zij is stil opgevoed op het kasteel van Marquise, welks grenzen zij afscheide te voeren nooit verlaeten heeft, en nu doelt zij sints ontroude twee maenden het eiland door.

PARAVICINI.

Zij is de eerste niet, mijn vriend! welke den dwang en heerschzucht eens vaders zoo treffend moet ondervinden, en helas! zij zal ook de laatste niet zijn.

HIPPOLITUS.

De Marquis, heur vader, voert over elke een wil-

le.

lekeurig gezach, en hij zelf wordt alléén van zijne gemaelin beheerscht. 't Is meer aen haer, dan aen hem, *Paravicini!* dat ik alles wjete. Eene vrouw, wier schandelijke drift men niet wil opvolgen, zal nimmer daelaeten zich op heuren verächter, en haer, welke zij meent dat de oorzaak er van is, te wrecken — *Maria de Velozna* is eene wellustige, die niets ontziet, om hem in het net te lokken, op wien zij eenmael haer oog geslaegen heeft — ook mij heeft dit ongeluk getroffen; haere smachtende blikken, haere, voor een eerlijk hart, walgelijke kunstenaerijën schreeuwden mij als toe „vraag slegts, en „niets zal u geweigerd worden” — doch, naer mate heur goed toenam, vermeerderde zich de trap mijner koelte. Mijne ziel was te groot, om de tacl heurer oogen te willen verstaen, en mijne smack te kiesch om eene vragende vrouw genoeg te geeven.

PARAVICINI. — Kendet gij dan het menschelijk hart niet genoeg, om uit dit gedrag de verschrikkelijkste gevolgen te voorspellen. — Waerom zulk eene vrouw niet ontweeken? —

HIPPOLITUS

Ik zag, ik gevoelde dit alles, doch de vriendschap hield mij terug. Met den jongen *Ferdinand van Mazzini* ben ik opgegroeid, onze harten zijn volkomen eenstemmig. Deze had buiten mij geen vriend, welke hem troosten kon over de trotsehe beledigingen van zijnen vader, en de onvriendelikheden zijner moeder.

der. Dezen beloofde ik naer Sicilie te verzellen. Ik deed het, *Paravicini!* en, hoewel ik hier bijna het graf gevonden had, zegen ik het oogenblik, waerin ik voet aen land zette, want, ik heb mijne *Julia* weder.

PARAVICINI.

De Hemel geeve, dat gij dit oogenblik, door haer te verliezen, nimmer vervloeke! — *Hippolitus!* ware ik slegts eerder van dit alles verwittigd geweest, gij zoudt reeds lang op het vrije Corsica eene schuilplaets gevonden hebben. Ik dank de voorzienigheid, die u gisteren bij mij voerde; zoo dra uwe *Julia* een weinig heeft uitgerust, begeven wij ons naer Patti, van daer naer Corsica, en in de armen der vriendschap, zult gij beide de ongelukken vergeeten, die de trappen tot uw geluk moesten zijn.

HIPPOLITUS.

Ware slegts mijn getrouwe *Pedro* terug, want, *Paravicini!* hoe zullen wij den weg naer Patti vinden? de Hemel weete, waer wij hier zijn.

PARAVICINI.

Over gindsche rotzen is de zee; wij zullen den weg ligt vinden. — Maer ontdek mij, hoe kost gij *Julia*, na zulk eene korte kennis, beweegen u te volgen? — hoe haer uit een kasteel krijgen, zoo bevoemd wogens zijne sterkte?

HIPPOLITUS.

Julia, niet opgevoed in de groote steden, waer het veinzen de eerste kunst is, welke men leert, ontdekte mij wekdra dat dezelfde neiging, die ik

koesterde, ook door haer gekoesterd werd. Op een hal, dat ter eer van *Ferdinand* gegeven werd, dans- te ik met mijne Engelin, en in de geheele zael heerschte eene stilte, welke voor ons de grootste lofuiting was — alles was vergenoegd, alles staerde ons vriendelijk aen, alleen de Marquize kon haere woede niet geheel verbergen — haere oogen vernielden heure schuldellooze dochter, welke met haere onöpgesmukte schoonheid heuren luister verdoofd had. Doch, niet ligt zou *Julia* mij gevolgd zijn, zo niet heure moeder zelve mij hier in waere behulpzaam geweest. Zij, aengepord door wraekzucht, sloeg den Marquis een huwelijk voor tusfchen *Julia*, en den Hertog van *Luovo*. Dit behaegde, want het streelde zijne heerschezucht. Men beval *Julia* zich tot dit huwelijk te bereiden, en dit was genoeg voor haer, welke mij reeds bewinde, en 's Hertogs wreedheid kende, om mij te volgen. — Haer broeder, de braeve *Ferdinand*, zou ons in onze vlucht behulpzaam zijn.

PARAVICINI.

En uw plan gelukte?

HIPPOLITUS.

Ten deele. Wij moesten de sleutels hebben van de voorpoort. De bediende, welke ze in bewa- ring had, stelde dezelve ons ter hand, doch ver- ried ons. Naeuwlijks hadden wij, in 't holst van den nacht, de groote slag-deur geopend, en ik, *Julia*, verrukt van blijdschap, aen mijnen boezem ge- drukt, of — met donderende woorden, „ leg daer
ver-

verraader!" werd ik nedergestooten. — Terstond zag ik mij, door het volk van den Marquis, welke mij zelf de wonde had toegebracht, omgeven. o *Paravicini!* op dat oogenblik wenschte ik te sterven. *Julia* bemerkte ik niet meer — *Ferdinand* werd onder de vervloekingen van zijnen vader weggevoerd, en ik was magteloos hem te redden. — Mijne bedienden bragten mij in de boot, die tot onze vlucht gereed lag, en wij staeken over naer Regio. — Daer lag ik aen mijn leger geklonken — de morgen zag mijne traenen, en de ondergaende zon had zê niet opgedroogd. Ik wenschte den dood, maer mijne wenschen, dank zij den Hemel, werden niet verhoord, mijne wonde werd geneezen en naeuwlijks had de natuur mij mijne krachten wedergegeven, of ik ijde naer Sicilie om *Julia*, of den dood te vinden. 155

PARAVICINI, hem de hand drukkende,

Geluk! dat gij de eerste vindt.

HIPPOLITUS, ten hemel wijzende.

Daer slaept men niet *Paravicini!* na dat mijne *Julia*, van alles verlaeten, bijna twee maenden hier had omgedoold, zonder hoop van immer mij weder te zullen zien, vond ik haer, *Paravicini!* vond ik haer in de handen der Roovers, gereed om haer te verkrachten.

PARAVICINI, tusschen hem en Hippolitus.

Deze liefde, in zoo veel rampen standvastig gebleeven, verdent belooning, en zal die zeker ontvangen — de Hemel, welke zoo liefderijk voor u

zorgde, voerde u zeker niet in elkanders armen, om op nieuw gescheiden te worden.

TWEDE TOONEEL.

JULIA, DE VOORIGEN.

JULIA, bleek, met loshangende hairen, geheel verwilderd uit het groot snellende.

Help! — help! — Men vermoord hem! (Zij geeft een luiden gil, en dreigt neder te storten.)

HIPPOLITUS, op haar aenvulligende, ondersteunt haar.

Julia! beste, goede Julia! wat deert u? Algodde Hemel! welke zwaere slagen treffen mijnen scheidel.

JULIA, bekoomende, ziet Hippolitus aan, en sloot hem van zich.

Weg, verdoemde! nu adem is verpestend! (Zij ziet voor zich neder.) Ontzettend! zie hoeveele lijken — zie, mijne voeten gleijen over den libbetigen grond — alles is bloed. — (Snel in een hoek ziende.) Ha! — daer pijnigt men, daer vermoord men — help! help! (Zij wil vluchten, en loopt in de armen van Hippolitus.)

HIPPOLITUS, haar aen zijnen boezem drukkende.

Julia!

JULIA, hem sterk aengezien hebbende.

Hippolitus! (Zich de oogen wrijvende,) waer zijn wij dan? — zeg, zijn wij niet meer in het moordhol? —

HIPPOLITUS.
Neen, mijne beste! wij zijn in de vrijē lucht — zie op, de sterren flikkeren ons boven 't hoofd.

JULIA, meer bedoerd.

Dus heb ik dan slegts gedroomd? maer aekelig, ontzettend gedroomd. Ferdinand, mijn Ferdinand, kwam bij mij, zijne borst was van één gereeten, het bloed stroomde uit zijne wonden, en bespatte mij — hij kwam bij mij (Langzaam.) met een bleek gelaet, en holle oogen: „red mij!“ zeide hij, en zijne stem was als de stem eens spooks. Hij nam mij met zich, opende eene ijzeren deur, hij bragt mij in de begraefplaets der moorders, daer storte hij voor mijne voeten neder, en — afgrijselijk! ik was midden onder het aekelig gehuit en gekerm der halfvermoorde ongelukkigen. (Wild.) Daer lag een lijk, en daer lag een lijk, en daer, en daer — en daer — — ik baedde tot over de enkels in 't bloed. (Zij houdt de hand voor 't hoofd, en bemerkt haere zwakheid.) Maer ik heb 't slegts gedroomd, eens was 't waarheid.

HIPPOLITUS.

Verban deze aekelige beelden, Julia! Ik wacht elk oogenblik mijn Pedro — dan begeeven wij ons naer Patti, van daer naer Corsica, om uit te rusten van zoo veele ongemakken.

JULIA. — Naer Patti? — Ach, *Hippolitus!* ook daer heeft mijn vader zeker zijne wachten.

HIPPOLITUS.

Vrees niet, mijne *Julia!* de Hemel was u tot heden nabij, Hij deed u de gewelddadige handen uws vaders ontkomen, redde u uit de magt van vrouwenfchenders; zou die goede Hemel dat gedaen hebben, om u aen uwe onderdrukkers over te leveren? *Julia!* God heeft niets van zijne almacht verloora.

JULIA. — En naer Corfica? wat zullen wij daer?

HIPPOLITUS, op Paravicini wijzende. —

Bij mijnen braven vriend gelukkig worden.

PARAVICINI. —

Houd u gerust, aanbiddelijk meisje! ik heb voor den Graaf van Verza alles over, en mijn gezach op Corfica zal u genoegzaam tegen het geweld van uwen Vader en den Hertog beveiligen.

HIPPOLITUS, omzienende. —

Stil! ik hoor gerucht. (*Hij begooft zich naer 't achterende van 't kanceel, en beklimt een rots. — Dristig terug komende.*) o God! 't is gedaent — Verberg u, *Julia!* verberg u.

JULIA, ontzet. —

Wat? wat?

HIPPOLITUS. —

De Hertog nadert. Om Gods wil, vlucht — in 't grot — haest u, *Julia!* ik zie reeds 't schijnsel hunner fakkelen.

JULIA. —

JULIA, handen en oogen ten Hemel
heffende.

Thands kan ik niet bidden. maer Gij weet, wat
ik bidden moet. (*Zij begeeft zich in 'z grot.*)

HIPPOLITUS.

Paravicini! thands wordt onze vriendschap op
eene zwaere proef gesteld. — Vreest gij den dood?

PARAVICINI.

Vreesde ik dien immer, wanneer hij dreigde om
't voorstaen van eene rechtvaardige zack? *Hippoli-
tus!* — ik wil met u sterven.

HIPPOLITUS.

Ik stierf gerust, zo ik slegts verzekerd ware, dat
mijne *Julia* hen ontkomen zou. Hehaes! waer zal
zij, van elk verlaeten, heen dwaelen?

PARAVICINI, groot.

Hippolitus! de Hemel heeft niets van zijne al-
magt verlooren.

HIPPOLITUS, hem omhelzende.

Getrouw in dood en leven?

PARAVICINI.

Getrouw!

*Zij ontblooten hunne zwaarden, en
plaetzen zich aen de zijde van
het grot.*

DERDE TOONEEL.

DE HERTOG, geheel in 't harnasch, EEN TALRIJK GEVOLG, van fakkelen voorzien, van over de rotzen komende; DE VOORIGEN.

DE HERTOG.

Is 't hier? Colas!

COLAS.

Ja, genadige Hertog! ik sterf er op, dat ik hen hier gezien heb.

DE HERTOG, tegen eenigen van zijn

gevolg.

Gindsch over die rotzen heen, en vang al op wat gij vindt, levend of dood!

EENIGE BEDIENDEN begeeven zich aen de linkerzijde over de rotzen.

DE HERTOG.

Zo ik hen niet vind, Colas! dan beef!

COLAS

Dat zij hier geweest zijn, genadige Heer! is zeker. (Hippolitus en Paravicini bemerkende.) Zie, genadige Heer! zie derwaerds.

DE HERTOG, tegen Hippolitus.

Ha! verrader! (Tegen zijn gevolg, zijn zwaard ontblootende.) Val aen! val aen!

Allen dringen met uitgetoogen zwaarden op hen aen, Hippolitus en Paravicini verdedigen zich een oogenblik,

blik, doch moeten voor de overmagt
zwichten. Aen ontwapend hen.

DE HERTOG.
Men boei hen.

EEN BEDIENDE *heeft* Hippolitus en
Paravicini.

DE HERTOG.
Gij zijt verwonnen, laeghartige verrader!

HIPPOLITUS.
Gij roemt als de jager, wanneer hij met eene
geheele hende éénen leeuw gevangen heeft.

DE HERTOG.
Beledig mij niet, vrouwenschender! — Noop mij
niet, dat ik, door drift vervoerd, den beul zijja
prooi ontneme. Waar is *Julia*?

HIPPOLITUS.
In 't graf.

DE HERTOG.
In 't graf? — Hoe, dubbelhartige! tracht gij mij
te misleiden? — *Colas!* hebt gij de jonge Marqui-
ze niet hier gezien?

COLAS.
Zeer zeker, genadige Heer! daer, daer zat zij.

HIPPOLITUS.
Gij moogt een mantelzak, voor eene vrouw, heb-
ben aengezien.

COLAS.
Neen, gij Graaf! *Colas* heeft zijne oogen zeer wel.
DE HERTOG, tegen zijne bedienden.
Doorzoek dit grot ten einde toe.

DE BEDIENDEN treden het grot in.

DE HERTOG

Wee! wee! uwer, Graef! gij hebt twee geduchte vijanden. — Gij zijt in onze magt.

HIPPOLITUS, steeds bedruerd.

En wij allen in die des Hemels. Ik vrees geene menschelijke vijanden

DE HERTOG

Er zal voor u geenē genade zijn.

HIPPOLITUS, ten Hemel wijzende.

Daer zal ze voor mij — niet voor u zijn.

DE HERTOG.

Gij spreekt sterk — ja maar segts dat men den Graaf van Vereda kent.

HIPPOLITUS.

Heil! dat men den Hertog van Luovo kent, maer wee hem! die hem ten schoonzoon begeert. Men kent den heerschzuchtigen wreedäert. — Twee getuigen hiervan, welke gij uwe gemacinnien noemder, dekt reeds de aerde; en hoeveele van uwe wederstreevers zijn reeds door dolk of gift door u omgebracht?

DE HERTOG.

Graef! uwe stoutheid zal u verschrikkelijke pijnigingen op den hals haelen. Staeven zult gij, 't geen gij zegt.

HIPPOLITUS.

Pijnigingen? — wien drijgt men hier mede? — een kind? — een lacharrigen moordenaar? — een Hertog van Luovo? — maer mij niet.

DE HERTOG, *wedend.*

Eeuwige wracke! oudier! bedwing u!

HOEHI PARAVICINI.

Gij spreekt veel. — Ontdoe u van uw harnasch, geef mij of mijnen vriend onze zwaerden, en laeten die hier pleit beslechten.

DE HERTOG.

Ik zou het nog beneden de eer van mijnen feildknaep rekenen, met vrouwenroovers een kamp en te gaen.

HIPPOLITUS.

Lief uitgedacht! De Hertog is bedreeven in't maeken van uitvluchten. Gij kunt u beroemen, uwe vijanden te ondergebracht te hebben, zoo als de jager, wiens honden een haes doodden. Door de banditen, welke gij op uwe hand hebt, is zeker meenig een uwer vijanden gesneuveld. — Gij zijt dapper, ongemeen dapper, en maekt eene schoone vertooning in uw blinkend harnasch, aengetrokken om uwe minnaeres te zoeken. He! zo gij haer in uwe magt kost krijgen, heel Napels zou willens of onwillens zich over uw beleid moeten bewonderen. De Napelsche schoonen zouden u roemen om de veröveringen, welke gij op 't vrouwelijk hart kunt maeken, reeds uwe derde zou 't zijn. Uitneemend! schoone vlijerijën wachten u reeds. Ha, ha.

DE HERTOG.

Hel en verdoemenis! dagen en nachten zal ik bezig zijn, om nieuwe folteringingen voor u uitte vinden.

HIP.

HIPPOLITUS.

En dan ontzenuwt de Hemel uwen arm, en tot uw spijt verdwijaen al uwe plannen in rook.

DE BEDIENDEN treden uit het grot.

EEN DERZELVEN.

Er is geen sterveling in dit hol, genadige Heer!

DE HERTOOG.

Vier uwer blijven hier, en houden goede wacht. Elk die dit grot nadert zij uw gevangene. (Tegen Hippolitus.) En gij zult, door folteringen gedwongen, ontdekken waer Julia is. (Tegen zijne bedienden.) Dragc zorg dat zij niet onvluchten.

HIPPOLITUS.

De misdaeder vreest en vlucht — de eerlijke man niet.

VIERDE TOONEEL.

Het tooneel vertoont een kleinen kerker; aen de rechte zijde de gewoone ingang, aen den linker kant eene kleiner deur. Men ziet er een ledikant, een stoel en tafel, enlichter waerop eens aerden lamp zeer sjaauw licht van zich geeft.

De Marquize LOUIZA zit, zeer eenvoudig gekleed, treurig aen de tafel. Na eene korte stilte.

Wat baet mij toch een leven, 't welk doorgebracht wordt in eene sombere eenzelvigheid, onëindig hae-

relijker dan de verschrikkelijkste afwisselingen van de treffendste ongevallen? Doch laet mij niet vragen, eenmael zullen alle duisterheden van voor onze oogen worden weggenoomen. — Bijna vijftien jaeren bragt ik in dezen kerker door. Ach! dezen verschrikkelijken tijd zou ik niet doorgeleefd hebben, zo de goede Vader der menschen, van mijne jeugd af, mij niet met godsdienst gewapend had; deze is ongetwijfeld de dierbaerste gave, die ooit van den hemel tot ons is nedergedaald. Beneem den mensch den godsdienst — en in de geheele schepping zal onder zijne ellende geene blijvende troost te vinden zijn. — Schenk hem denzelven, en het treffendst ongeval zal hem draegelijk wezen. Ja, *Ferdinand!* met hem gewapend, kan ik mij niet ongelukkiger rekenen, dan gij zijt. Hoe moet de bewustheid van schuld niet al uwe vermaeken verbitteren? deze beknelt mijnen boezem niet. — Na den zomer van mijn leven in eenen kerker doorgezocht te hebben, weet ik dat eene eeuwige lente mij wacht, daer, waer boeijen noch kerkers zijn. Deze bijna slacuw geweende oogen zullen wel hier het lieve daglicht niet meer aenschouwen, maer toch geen eeuwige nacht zal dezelve gesloten houden. — — — Eén wensch blijft mij segts overig, (*Geheel aengedaen.*) ik zal denzelven niet vervuld zien. (*In traenen uisberstende.*) Mijne kinderen! mijne kinderen! gij wacht mij reeds lang tot stof te zijn wedergekeerd, en 't is alleen om u, dat deze traenen vloeijen. *Vincent!* eens deedt

gij

gij mij mijne kinderen aenschouwen — de Hemel
gedenke hieröm uwer misdæden niet! *Zij legt haer hoofd in de hand.* Die-
pe silten Men hoort eenig gefammel aen de klei-
ne deur, 't welk door Louiza rechter
niet bemerkt wordt, dezelve opent
zich, en met zachte schreden treedt
Julia ten voorschijn.

V I J F D E T O O N E E L.

JULIA, de Marquize LOUIZA.

JULIA, de deur openende, treedt ver-
schrikt terug.

o God! waer ben ik?

LOUIZA als uit eens bedwelming ko-
mende, bemerkt Julia, en geeft een
luiden gil.

JULIA, onwillekeurig naderande en haer op-
merkzaam beschouwende.

Hemel! welke trekken!

LOUIZA, haer sterk aengezien hebbende.

Bedriegen mij mijne oogen? (Op een wantrou-
wenden toon.) Emilia! (Zij beschouwt Julia met
een meer gevest oog; drifstig op haer toetreedende.)
Mensch of spook! wie zijt gij?

JULIA, *bevreemd.*
Julia!

LOUIZA, *driftig.*

De dochter van *Ferdinand*...?

JULIA.
Marquis van *Mazzini*.

LOUIZA.

Mijne dochter!! (*Zij vliegt op Julia aan, en klemt haer in heere armen, Haer loslaetende.*)
Dank, eeuwige Goedheid! Nog voor ik mijnen adem uitblaeze, mag ik een mijner kinderen aenschouwen! de bittere kelk wordt verzoet. *Julia!* mijne dochter! zoo is dan eindelijk het hart uws vaders vermurwd, dat hij mij u toezendt? — Spreek, of leeft hij niet meer?

JULIA, *beïngst.*

Hemel! wie is deze vrouw!

LOUIZA.

Gij kent mij niet? — Langs welke wegen, aanbiddelijke Voorzienigheid! vervalt gij de vuurigste mijner wenschen? — *Julia!* ik ben *Louise de Bernini*, uwe Moeder.

JULIA, *geheel hartstochtelijk.*

Gij, mijne moeder?! (*Zich voor haere voeten nederwerpende.*) Mijne moeder!

LOUIZA, *over haer bukkende.*

Zegen, Algoedheid! zegen voor mijne dochter! verhoor de gebeden van eene ongelukkige moeder!

JULIA, *haer verreykt de hand kuschende.*

Mevrouw! gij zijt mijne moeder? gij zijt de moeder,

der, om welkers gemis deze oogen zoo vaek geschreid hebben?

LOUIZA.

Ja, *Julia!* ja, ik ben die moeder, die u, toen gij nog in de wieg om mijnen bijstand smeeket, ontnomen werd — die sinds vijftien traeg voordwentelende jaeren haer leven in dezen kerker doorbragt.

JULIA.

Mevrouw! Gij leeft! — Welk geval bragt u toch in dezen deerniswaerdigen staet?

LOUIZA.

De schoonheid van *Maria de Velorno!* — maer ik zal u alles verhaelen. Ontdek mij eerst, *Julia!* zo uw vader u niet herwaerds heeft gezonden, langs welken weg vondt gij toch dezen kerker?

JULIA.

Ach! een edel jongeling bemint mij, en mijn vader wil dat ik mijne hand aen den Hertog van *Luovo* geeven zal, den haetelijksten, wreedsten man, Mevrouw! die in geheel Napels te vinden is. — Reeds bijna twee maenden ben ik voortvluchtig.

LOUIZA.

Zoo staet de haet van dien onbarmhartigen man tegen mij, ook over op zijne kinderen.

JULIA.

Mijne lieve moeder! ik ben thands bij u, om wie mijn hart steeds zoo vuurig verlangd heeft, en het onheil, dat mij trof, is kleiner in mijne oogen. — Hoe meenig een traen bevochtigde voor u

onze oogen, want, offchoon wij u wel nimmer kenden, *Mevrouw de Menon* . . . .

LOUIZA.

Mevrouw de Menon? Leeft zij nog?

JULIA.

Ja, zij was onze voedster.

LOUIZA.

De vriendin mijner jeugd! ach Hemal! mogt ik ook deze nog eenmaal aen mijnen boezem drukken! — dan, vergeefsch is deze wensch.

JULIA.

Waerom vergeefsch? lieve, beste Moeder?

LOUIZA.

Julia! ik ben gedoemd tot eene eeuwige gevangenis.

JULIA.

Gedoemd? — wie dan doemde u?

LOUIZA.

Helacs! — uw vader! — vloek niet, *Julia*!

JULIA.

Mijn vader! o God! welk een . . . .

LOUIZA.

Zwijg, geliefde dochter! — Ik zal u mijne verschrikkelijke geschiedenis verhaelen. Zeven jaeren had ik met uwen vader in den echt geleefd, toen de uitnemende schoonheid van *Maria de Velorno* al mijn geluk den doodsteek gaf. Ik bemerkte wel dra de koelheid van uwen vader, die door haere fraaije gestalte en afgerechte kunstenarijën veroorzaekt werd; doch, trachtte door tederheid en onderwerping mij eene genegenheid weder te bezor-

G

gen,

gen, welke ik thands verlooren had; doch alles was vruchteloos; inwendige kwellingen wierpen mij weldra op het ziekbed neder, en ik verwachtte niets, dan den dood. *Julia!* befeel wat ik gevoelde, toen ik, uit eene bedwelming bekomende, mij niet meer in mijn slaepvertrek, maer hier in dezen kerker bevond — o! 't Geen ik toen gevoelde, is boven alle beschrijving. Ik meende reeds gestorven en in den staet der afgescheidenheid te zijn.

JULIA.

Helaes! dit kon mijn vader!

LOUIZA.

Lang daerna vernam ik, dat de maer van mijnen dood alöm verspreid was, en dat een lijkbusch, met al den pracht tot onzen stand behoorende, in 't graf onzer vaderen was bijgezet, en — dat de Marquis *Maria de Velorno* gehuwd had. — Voor mij was dus geene hoop om immer het daglicht weder te aenschouwen — doch, ik onderwierp mij aen den wil des Hemels.

JULIA.

o Mijne moeder! welke ijsfelijke dagen hebt gij gesleeten.

LOUIZA.

Ja, dagen, *Julia!* waerin ik dikwijls den goeden Hemel smeekte, dat hij mij van mijnen moeijelijken post zou aflosschen, doch heden — het gezicht van een mijner kinderen, weegt jaeren van lijden op — zeg mij toch, lieve dochter! langs welken weg kwaemt gij hier?

JU.

JULIA.

— 6! Langs eenen aekeligen — verschrikkelijken weg. Nog geen uur geleden, was ik bij mijnen vriend, bij mijnen *Hippolitus*. De Hertog kwam daer met eene bende, om ons te vangen — ik vluchte in een grot — het gekletter der wapenen klónk weldra verschrikkelijk in mijne ooren — ik drong dieper in dit aekelig hol door, het werd langer zoo enger, tot ik mij eensklaps in een grooter ruimte bevond, waer een eeuwig duister heerscht, ik ging echter voort — tastte langs de vochtige muuren — vond eene deur — opende die — ontdekte nog eene deur — opende ook die, en — ik vond mijne ongelukkige moeder.

LOUIZA.

Hoe ondoorgrondelijk zijn de wegen der Voorzienigheid! Langs een weg, nooit mischien betreden dan door hem, die denzelven baende, wordt mij mijja geliefd kind toegezonden. *Julia!* sints vijftien jaeren, welke ik hier doorbragt, werd het mij slegts éénmael vergund, u te aenschouwen.

JULIA, verwonderd.

Mij te aenschouwen?

LOUIZA.

Ja, mijn kind! — *Vincent* heb ik ééns kunnen verbidden dat hij mij gelegenheid gaf u beide te zien.

JULIA, nog meer verwonderd.

Vincent? Mevrouw! waer zijn wij dan?

LOUIZA.

In den zuidelijken vleugel van 't kasteel van Mazzini.

JULIA.

o Hemel! dus in de magt van mijnen vader?

LOUIZA.

Van waer uwe vrees? *Julia!* door denzelven weg, langs welke gij kwaemt, kunt gij immers dezen kerker verlaeten.

JULIA.

Ik, vertrekken? en mijne moeder hier laeten? Neen, beste moeder! (*Levendig.*) wij zullen samen gaen, ik zal u nooit verlaeten.

LOUIZA, haer omhelzende.

o Hemel! hoe verzoet gij de rampen, die mij drukten. — Ach, mogt ik nog eenmaal in de wereld terug keeren — nog eens mijne kinderen omhelzen, voor ik deze mat geweende oogen sluit. — *Julia!* uwe zuster, uw broeder leeven immers?

JULIA.

Toen ik hen verliet — ach! wat zal van *Perdinand* geworden zijn. Hij hielp ons vluchten, de Marquis ontdekte ons, en zo de nacht mij niet geholpen had, zou ik zeker reeds de gemaelin van den Hertog zijn. o Moeder! ik heb reeds aekelige dagen gesleeten — dan, alles was verzoet, ik vond mijnen *Hippolitus* weder; (*Schreiënd.*) goede God! hij zal zekerlijk vermoord zijn.

LOUIZA.

Wanhoop niet, lieve dochter! heden heb ik gezien,

zien, dat voor den Onëindigen niets onmogelijk is. Nimmer verwachtte ik het zalige oogenblik u te zien; en zie, langs welke zeldzaeme paden toont de Hemel ons zijne goedheid.

JULIA.

Ach, mijne moeder! wij beminden elkander zoo teder, waeröm wordt ons geluk zoo moedwillig gemoord?

LOUIZA.

Vraeg niet, mijne dochter! Wat ons hier duister, onbillijk, onwijs is, zal daër helder licht, de onkrenkbaerste rechtvaardigheid, en de schitterendste wijsheid zijn. Toeven wij — laet ons geduldig wezen.

JULIA.

Ja, ik zal geduldig wezen. In wiens mond past deze les beter dan in den uwen? — Gij zuchtte vijftien jaeren lang in een aekeligen kerker, en de wanhoop maekte geen eind aen uw leven. Lieve moeder! wij leefden zoo nabij u, en weenden om uwen döod.

LOUIZA.

Ware ik dood geweest, ik had minder recht op uwe traenen gehad.

JULIA.

Ach! hadden wij slegts kunnen vermoeden, wie het was, welke wij een spook meenden te zijn, hoe ras zouden wij, gered hebben. De oude Vincent wist dus dat gij hier waert?

LOUIZA.

Deze bragt mij des nachts mijne behoeften. Doch voor nu bijna zes maenden, meende ik dat gebrek aen voedsel weldra een eind aen mijn bejammeringswaardig leven zou gemaekt hebben. Twee dagen leed ik reeds gebrek, toen — ik den Marquis zelf zag binnon treden.

JULIA

Mijn vader? — hij kon dus nog getuigen zijn van uwe ellende?

LOUIZA.

Toen sloot ik mijne oogen, en wenschte dezelve nimmer wederom te openen. Uw vader was geheel verbitterd — geene smeekingen konden hem bewegen. — Hij maekte mij den dood van *Vincent* bekend, en verwittigde mij, dat *Baptista* zijne plaets bij mij vervullen zou — hij verbood mij ooit één woord tegen dezen man te spreken — hij dreigde — hij vloekte — en vertrok.

JULIA.

En sints zaegt gij niemand, dan *Baptista*?

Men hoort op eenen afstand eene deur openen, en vervolgends den gang van een mensch.

LOUIZA.

Verberg u, *Julia*! *Baptista* komt.

JULIA ombelst haer, en vertrekt door de kleine deur.

ZESDE TOONEEL.

DE MARQUIS, *met eenige behoeften*, LOUIZA.

DE MARQUIS, *geheel verbleekt, een angstigen blik om zich en op Louiza werpende.*

Ik kom u eenige verversching brengen, Mevrouw!

LOUIZA, *ontfeld.*

Hoe, mijn Heer! gij zelf durft mij nog komen zien.

DE MARQUIS, *ter zijde.*

o God! thands kan de verkwijnde *Loiza*, duizend bloeiende *Maria's* opwegen.

LOUIZA, *bedaerder.*

Ik ben dus nog niet geheel bij u vergeeten?

DE MARQUIS, *dit geheel tooneel door met een afgewend gelaet en beevende stem spreekende.*

Ik vergat u niet, Mevrouw! maer u te komen zien, was knaegend vergif voor onze rust.

LOUIZA, *vraegend.*

Voor onze rust?

DE MARQUIS,

Voor de uwe en de mijne, Mevrouw! de stap is gedaen, en is onherroepelijk, wat konden ons erinneringen aen 't voorledenen anders, dan grievingen zijn?

LOUIZA

Gij zijt sprackzaemer, Marquis! God! zou wel uw hart . . . .

DE MARQUIS.

Stil, *Louiza!* ik kom heden hier om afscheid van u te neemen, binnen weinig dagen vertrek ik naar Napels. (*Zeer ontroerd.*) Ik wenschte u nog éénmaal te zien.

LOUIZA, met bedaerden nadruk.

Marquis! leeft gij gelukkig?

DE MARQUIS, ter zijde.

o God! welk cene vraag!

LOUIZA.

Slijt gij thands genoegelijker dagen, dan toen wij te samen verëend op Mazzini woonden, en drie lieve kinderen, ons nog gelukkiger dagen scheenen te belooven? toen gij mij uwe *Louiza*, eeuwig uwe *Louiza* noemde, en ik met de grootste tederheid uwe koozerijën beantwoordde? Zijt gij thands gelukkiger, dan toen gij mij in de nabuurschap van Catania vleidet, en mijne hand en hart begeerdet? Erinner u die dagen, Marquis! vergeetijk ze niet die van heden, en zeg mij, zijt gij gelukkig?

DE MARQUIS, zeer ontroerd.

Ik ben gelukkig, Mevrouw!

LOUIZA.

Nu, zoo is 't wel! maar kan ik u gelooven, mijn Heer! kunt gij gelukkig zijn, en mij hier in dit graf beslooten houden?

DE MARQUIS.

Louiza!

LOUIZA.

Ik wil uw hart niet meer beïformen, neen, ik wil mij uwe liefde niet trachten te herwinnen, eens wenschte ik dit, en ik betreur het — ga, mijn Heer! keer terug naar Napels, zoek daer, 't geen gij toch niet ligt vinden zult — rust, en geluk.

DE MARQUIS, *met een gefronst
gelaet.*

Louiza!

LOUIZA.

Ik heb te veel gezegd. Ik zal zwijgen. Dan, nog eene bede voor gij mij verlaet. Leeven nog al onze kinderen?

DE MARQUIS.

Ja.

LOUIZA.

En het zal deze oogcn niet vergund worden hen te aenschouwen.

DE MARQUIS.

Mijne veiligheid en uwe rust verbieden dit, Mevrouw! — Ik moet u verlaeten. *Baptista* zal u van alles blijven voorzien, alleen gehoorzaam dit ernstig verzoek, spreek niet met hem. — Vaerwel!

LOUIZA.

Dat de Hemel uwe gebeden niet aflla, gelijk gij de mijne.

DE MARQUIS, *haer wanhoopend
aenziende.*

Vaerwel Mevrouw!

*Hij vertrekt, aen de deur genaderd
zijnde, slaet hij nog een veel bedui-
denden blik op haer en snelt weg.*

ZEVENDE TOONEEL.

De Marquize LOUIZA, JULIA.

JULIA, *optreedende.*

Mijne moeder! was dit niet de stem van mijnen vader?

LOUIZA.

Ja, lieve *Julia!* hij kwam afscheid van mij neemen, zoo hij zegt vertrekt hij eerlang naer Napels. — Hij blijft nog dezelfde, verhard in 't kwaed, bevreesd voor berouw.

JULIA.

Hij vertrekt, naer Napels? (*Levendig.*) Wij naer Corsica.

LOUIZA.

Julia! ijlt gij?

JULIA.

Moeder! kunt gij met mij niet langs denzelfden weg vertrekken, dien ik gekomen ben. Gij doet mij eens het daglicht zien, ik zal het u ook weder doen aenschouwen — vluchten wij.

LOUI-

LOUIZA.

Waer zou ik, ongelukkigel heen vlieden. Ik heb geen vrienden meer op de waereld, en die ik had, hebben mij vergeeten.

JULIA.

Hebt gij dan uwe *Julia* niet? o mijne moeder! wij zullen weldra het grondgebied mijns vaders verlaeten hebben, en dan zijn wij immers buiten zijne magt. — Kom, gaen wij; ik kon hem wel ontvluchten — de Hemel zegent de poogingen van ouderlievende kinderen, zouden *wij* hem dan ook niet kunnen ontvlieden? Uwe *Julia* zal voor u werken, en dit zal mijn grootste wellust zijn, (*Levendig.*) vergun mij slegts dat ik u het daglicht weder doe zien. Mijne moeder! u te verlossen is de grootste weldaad, welke de Hemel mij schonk, — kom Mevrouw! gaen wij, de nacht zal onze vlucht begunstigen.

LOUIZA.

Julia! lieve dochter! Gij zijt mijne verlostere! welaen! gaen wij, de Hemel zegene onze pooging. Grooter onheil dan hier te leeven, kan mij toch niet tressen.

JULIA neemt den lamp. Beide vertrekken, doch na een ordenlijke tuschenpoos treden zij weder ten voorschijn.

JULIA, schreiende.

o God! — o God! moest dit mij tressen! Rampzalig slot, vervloekt zij uw vervaerdiger.

LOUI-

LOUIZA, *waer de hand op den mond*

leggende.

Vloek niet, *Julia!* waeröm het onschuldig werktuig des gewelds gevloekt. De Hemel wil niet dat wij van hier gaen. Hij heeft grooter zaaken voor, berusten wij, *Julia!* berusten wij!

JULIA.

Ach! waeröm zorgde ik niet, dat deze deur, waer van onze vrijheid afhang, open bleef? — ik onbezennene! Ach mijne moeder! ik verheugde mij reeds zoo levendig, dat ik u uit eene vijftien jaerige gevangenis verlossen zou, gij moet in uwen kerker blijven, en ik . . .

LOUIZA, *schreiënd.*

Lieve dochter! zijt toch getroost. De Hemel kan immers uitkomst geeven? Ik schrei, maer *Julia!* ik stort deze traenen niet om mij zelve, maer om u, mij troffen te zwaere rampen, dan dat eene teleurstelling mij zou neerslaen, maer om u ween ik, om u, die in het prilst van uwe jaeren het ijsfelijke van eene gevangenis voelen zult, of de gemaelin van den Hertog zult moeten worden.

JULIA.

Schrei niet om mij, lieve moeder! neen — ik wil in de vrije lucht niet zijn, als gij in een kerker zucht; ik wil bij u blijven, ik wil u troosten en van u onderweezen worden.

LOUIZA.

Zo gij dezen kerker boven een huwlijk met den Hertog stelt, dan help mij het smartelijke van mijn leven

leven draegen. Wij zullen onze verlossing van den Hemel verwachten en ons onderwerpen.

JULIA.

o Lieve moeder! deze kerker is een tempel, het Paleis van den Hertog eene gevangenis. 't Is zaligheid met u vergeeten te worden, verdoemenis in de armen van den Hertog te liggen.

LOUIZA.

Kom dan *Julia!* laet ons hier te samen hoopen en verwachten, — in elkanders armen sterven en — samen zalig zijn.

JULIA, *haer teder omhelzende.*

o Mijne moeder! ik zal bij u gelukkig worden — ik zal u nooit verlaeten.

(*Het gordijn valt.*)

Einde van 't vierde bedrijf.

 VIJFDE BEDRIJF.

Het tooneel vertoont de slaapkamer van den Marquis, een slaauw nachtlucht brandt op de tafel, waer naest, op een schenkbord, een glas met water gepluets is.

EERSTE TOONEEL.

De Marquize MARIA, in nachtgewaad.

De laetste blik, welke gij op mij geslagen hebt, zal mij doodelijk zijn; *Maria de Velorno* ontving het leven niet om vernederd te worden, doch, wij zullen samen gaen Marquis! gij zult niet overblijven, om uwe ontdekkingen bekend te maeken. Te samen zullen wij gaen, en wat na dit leven mijn lot zij — o hier aen bekreun ik mij niet. — Gij wandelt nog, ja, gij wandelt den dood te ontmoet, en welligt de verdoemenis ook. Ja, *Ferdinand!* al werd elk stoffen een pijnbank, wreeken wil ik mij, — en hoe zou ik lagchen, zo ik *de Vincini* slegts in ons reisgezelschap krijgen kon. (*Zij neemt een klein flesjen en stort het zelve in 't glas met water uit.*) Gij zult den dood voelen, Marquis! lid

voor

voor lid moet bij u versterken — ik wil geene gemeene gismengster zijn, die de ontdekking van 't gepleegde vreest, set werkend moet het zijn, op dat anderen leeren geene Napellche vrouwen te be- loeren. Hij komt — *allons!* moedig naer 't strijd- perk des doods. (*Zij vertrekt.*)

T W E E D E T O O N E E L.

DE MARQUIS, met een lantaorn, eens andere deur inkomende, zeer ontsfeld.

Zij volgt mij niet? (*Hij ziet angstig achter zich om.*) zulk een angst stond ik nimmer uit. (*Hij zet de lantaorn op de tafel, en drinkt het water.*) Scheen zij mij niet door de gaenderijen te volgen? volgde mij haere smeekende stem niet? — o deze stem zal ik eeuwig hooren, om eeuwig wanhoopender te worden. o God! waeröm gaest gij mij het leven — waeröm was de borst, die mij zoogde, niet vergiftigd, of waeröm wurgde men mij niet, toen ik redenloos in de wieg lag? Mijne rust is voor eeuwig verloor- ren — ik ben voor eeuwig verlooren! (*Hij werpt zich in zijne stoel neder.*) *Maria!* uwe ontrouw heeft mij mij zelven weer gegeven, doch om u, om mij zelven, om de geheele schepping met haeren Schep- per te vervloeken — voor u, *Maria!* dient nog een afzonderlijke hel gebouwd te worden, voor u dient de scheppende Almagt nieuwe pijnigingen te vinden. — Ik heb u weder gezien, *Louiza!*
had

had ik liever een moord begaen op 't oogenblik dat mij deze begeerte bekreep. Uwe kermende stem zal mij als een hijëna doen huilen — uwe gebeden zullen mij doen vloeken, — uwe onderwerping zal mijner wanhoop nieuw voedsel geeven — en uwe traenen zullen mij, onder de heevigste folteringen, helsch doen lagchen. — Ha! vervloekt zij de nacht waerin ik gebooren werd.

De laetste woorden nog nazuwlijks uitgesproken hebbende, geeft hij een luiden gil, stort in zijne stoel neder, en maakt de pijnlijkste gebaeren.

DERDE TOONEEL.

De Marquize MARIA, treedt zacht op, en blijft achter den Marquis staen. Woede en wreugd strijden op haer gelaet.

DE MARQUIS, na een kleinen tuschenpoos, zwak.

O Hemel! welk een smart! Rechtvaardigheid! maakt gij reeds een aenvang met uwe straffen? Welke duldelooze pijnen! o Hemel! roept gij mij thands op, om voor uwen richtersstoel te verschijnen? om daer het vonnis van eeuwige verdoemenis te hooren! eeuwig ongelukkig — eeuwig!! welke gedachten. Ach waeröm begeeft mij mijne denkingskracht niet — Ja, vol van den wijn een sloot in den boezem,

en van alles onbewust uit den tijd in de eeuwigheid
overgetuimd. (*Hij wil bellen.*)

MARIA, *vliegt driftig toe en houdt
de hand aan de schel.*

Geen hulp! — Het uur van uw sterven en obr.
deel is daer!

DE MARQUIS, *geheel ontzet.*

Maria! God welk een gelaet! zoudt gij wel?...

MARIA.

Gij behoeft niet te gissen, ijverzuchtige! —
Gij zijt vergiftigd.

DE MARQUIS, *slaet de handen voor
't gezicht.*

o God!

MARIA.

Ha! zoo moet uwe ontdekking beloond worden.
Waer is thands uw moed? — waer uw fier oog?
lafhartige!

DE MARQUIS.

o Hemel! is dit de tacl, is dit het gelaet van
de onderworpen *Maria?*

MARIA.

Gij moet mij geheel leeren kennen, op dat uwe
eeuwige folteringen vergroot worden.

DE MARQUIS.

Maria! om wier bezit, ik alles opofferde — om
wie ik de gruwelijkste wandaed bedreef.

MARIA.

Te beter — Ha! was elk uwer daeden, een gruw-
welftuk geweest! —

DE MARQUIS, *schreiënde.*
Maria! o heb medelijden met een stervenden on-
 gelukkigen. —

MARIA.

Medelijden? — medelijden zegt gij? — voor ons
 niet — in de geheele schepping!

DE MARQUIS.

Maria!

MARIA.

Hoe ligt gij daer nu — zijt gij zoo bevreesd voor
 den dood. — (*Zij trekt een dolk, vliegt woedend
 op hem aan, en dreigt hem te doorflooten.*)

DE MARQUIS, *baere hand
 weêrhoudende.*

Om Gods wil, razende! laed ook geen bloed-
 schuld op u. —

MARIA.

Ik dank u — ik had u bijna nog een dienst ge-
 daen — neen, voelen, voelen moet gij wat ik ver-
 mag. —

DE MARQUIS, *geeft andermael een lui-
 den gil, en wordt door heevige stuip-
 trekkingen gefolterd.*

MARIA, *hem met een helse glimlach
 aengezien hebbende.*

Zoo, zoot nu is alle hulp vruchteloos! — (*Hem
 wild bij de hand neemende.*) Nu, ik zal u verwach-
 ten, in de plaets die voor ons bereid is — steeds
 zult gij mij beminnen, en eeuwig zal ik voor uwe
 oogen overspel bedrijven — Ha! dat zal vreugd

zijn —

Zijn — roep nu hulp! — (Zij neemt de schel, en belt als eene razzende, werpt dezelve op den grond, geeft den Marquis een stoot in't aengezicht, en vertrekt ijlings!)

VIERDE TOONEEL.

DE MARQUIS, *alleen, uit eene bedwelming bijkomende.*

O Hemel! waeröm moest ik dit oogenblik beleeven? Maria! — o God! hoe kon ik zoo geheel blind zijn? — Wee! wee! welke pijnen! — Komt dan niemand mij rampzaligen te hulp! o Hemel! ik sterft! (*De smart beneemt hem alle bewustheid.*)

VIJFDE TOONEEL.

EMILIA, *Mevr. DE MENON, HENRIETTE, DE MARQUIS.*

Mevr. DE MENON, met Emilia, ter rechterzijde optreedende.

Zien wij toch wat er gebeurt!

HENRIETTE, *driftig aen den linker kant, met de handen voor de oogen, optreedende.*

Hemelsche Vaders! help! help! het bloed stroemt langs den grond.

EMILIA en Mevr. DE MENON, — *zijts*
schielijk.

Wat? wat dan?

HENRIETTE.

De Marquize drijft in haer bloed.

Mevr. DE MENON.

Spreek wat is er toch! *Henriette!*

HENRIETTE.

o Mijn God! de Marquize heeft zich vermoord.

EMILIA en Mevr. DE MENON.

Hemel! wat zegt gij?

HENRIETTE.

Zij komt woedend in haer kamer; trekt een dolk,
 stoot zich in de borst, en stort vloekende op den
 grond. Help! help! (*Zij gaet driftig het roovert*
af. Mevr. de Menon en Emilia volgen haer ijlings,
zonder den Marquis bemerkt te hebben.)

Z E S D E T O O N E E L.

BAPTISTA, DE MARQUIS.

BAPTISTA.

Gerechte Hemel! welk een leven. (*Den Mar-*
quis ziende.) Hemel! genadige Heert! wat deert u?
 — Helaes! hij is levenloos, — (*Hij gaet aan de*
deur.) Hei, hulp! hulp!

DE MARQUIS, *zeer zwak.*

Wie roept mij.

BAPTISTA.

Wat is u toch overgekomen? genadige Heer!

DE MARQUIS.

Ik heb haer gezien, de verkwijnde *Louiza!* o *Baptista!* had ik het niet gedaen, haere stem was als die des kirrenden tortels, ach had ik haer durven omhelzen!

BAPTISTA.

Waeröm dit niet gedaen, genadige Heer!

DE MARQUIS.

De waereld! *Baptista!*

BAPTISTA.

't Is immers beter, genadige Heer! dat de geheele waereld u lastert, zo gij door u zelve wordt vrijgesprooken — zo gij hoopend de waereld verlaeten kunt.

DE MARQUIS.

o God! ja, ik moet de waereld verlaeten!

BAPTISTA.

Nog niet! genadige Heer! de Hemel zal u nog tijd geeven, 't geen verdorven is, te verbeeteren.

DE MARQUIS.

Baptista! ik ben vergeeven.

BAPTISTA, geheel verschrikt.

God in den Hemel! wat zegt; o laet mij dan spoedig. . . .

DE MARQUIS, hem weêrhoudende.

Wat?

BAPTISTA.

Naer Mesfina om eenen geneesheer zenden. (*Hij wil vertrekken.*)

DE MARQUIS.

Blijf, blijf! eer iemand te Mesfina is, ben ik reeds dood.

BAPTISTA.

De Hemel is barmhartig, misfchien kan men u nog redden, (*Hij loopt acu de deur.*) *Jean! Pedro!* volk! kom dan — ach, genadige Heer! wie heeft u dan vergeeven?

DE MARQUIS.

Acht wat baet het u de rampzaelige te kennen?

EEN BEDIENDE.

Wat wil uwe genade!

BAPTISTA.

Vlieg naer Mesfina, het koste wat het wil, terflood eeen geneesheer, of de Marquis sterft.

DE BEDIENDE *vertrekt.*

DE MARQUIS, *wiens zwakheid meer en meer toeneemt.*

Baptista! alles zal wel vruchteloos zijn — de dood waert reeds door mijne aderen — hael mij mijne gemaclin. —

BAPTISTA, *deelneemend.*

Welke?

DE MARQUIS, *alle krachten inspannende.*

o! — Dit welke verdoemt mij. — spoedig! spoedig *Baptista!* hael mij mijnen zoon, opdat ik hem voer mijnen dood aanschouwe.

BAP-

BAPTISTA, in 't heengaan.
 O Gerechtige Hemel! hoe wonderlijk zijn uwe wegen. (*Tegen Robbert, welke inkomt.*) Pas op den Marquis!

ZEVENDE TOONEEL.

ROBBERT, achter op 't tooneel,
 DE MARQUIS.

DE MARQUIS, na eene poos beseffeloos gezeten te hebben, faet hij woedend op.

Nu, zoo gaen wij met verdubbelde schreeden ter helle! — Er is immers voor mij geene genade meer? — Gij, wrackzuchtig Opperwezen! Gij zult immers geene genade voor mij hebben? — Gij deedt mij zondigen, om mij te verdoemen. — Genade! voor mij? ik begeer ze niet. — Een dagelijksche zondaer, die zijne misdaden vergeeten kan, eische haer, maer ik — ik draege de straf hier; de eeuwig raezende wanhoop, de afgrijselijkste vertooningen, waer bij het schepsel tot zijn niet terug deinst; even min als de betooverendste schilderijen zullen mij voor ééne seconde het gezicht van eene *Louiza* doen vergeeten, en hier aen te denken — de trouwelooze hoer, door mij op den troon geplactst, en de deugdzaeme gemaelin in den kerker gesmeeten eeuwig voor mijne oogen te hebben — Ha! daer is *mijne* hel. Ja, *Louiza*! gij zult gewrooken worden. Mijn duivel zal mij de levendi-

ge schilderij uwer deugden voor de oogen houden, om mijne wanhoop lagchen, en onder mijne folteringen spotten — Daer nadert — daer nadert de grimme vijand der menschen. Hier! hier! verdoemde Engelen! ziet in mij uwen makker. (*Hij valt in zijn stoel neder.*)

(*Tusfchenpoos.*)

DE MARQUIS, *Robbert bemerkende,
vliegt op hem aen, en vat hem
wild bij de hand.*

Hier! gij menschenkind! hier ziet gij een schepfel, wiens eeuwige verdoemenis, reeds voor 't kienmen der waereld in 't boek der wraeke was aenge-teekend — zie mij, en zo gij mij ooit wilt wederzien, zoo druk mijne voetstappen. Haest kom ik voor den Richter, en dan zal ik op verschrikkelijke vraegen moeten antwoorden. Dan zal ik daer, — daer — door den verschrikkelijken Rechter gevonnisd, op de snelle blixems der wraeke buiten het vak der schepping geslingerd worden, ik zal leeven — eeuwig zal ik leeven, om elk oogenblik duizend dooden te sterven. —

*Hij bezwijkt in de armen van Robbert,
welke hem op een sofa nederlegt.*

A G T S T E T O O N E E L.

Mevr. DE MENON, EMILIA, DE
VOORIGEN.

Mevr. DE MENON.

Hemel! zijn er dan nog meer rampen in dezen ontzettenden nacht? (*Den Marquis ziende, slaet zij de handen voor de oogen.*) Rechtaerdige Hemel!

EMILIA, *heuren vader te voet vallende.*

Mijn vader!

DE MARQUIS, *bekoomende.*

Louize! gij ligt weder aen mijne voeten? — Terug! bezoedel u niet — ik ben besmet — ontvlucht mij! — wee! wee!

EMILIA.

o Mijn vader!

DE MARQUIS.

Vader? ó Hemel! ben ik een vader? — Moeder en kinderen heb ik voor een overspeelster — voor eene moorderes verstoeten.

EMILIA.

Ach mijn vader! in welk een rampzaligen toestand zijt gij? — zie mij? — Uwe *Emilia*, uwe dochter ligt aen uwe voeten.

DE MARQUIS.

Schepsel! noem mij niet uw vader! — ik ben een doemeling.

Mevr. DE MENON.

Om Godswil! genadige Heer! zijt toch bedaerd.

DE MARQUIS.

Bedaerd? — o kendet gij mij . . . vraegt niets,
gij zoudt huiverend serug deinsen.

NEGENDE TOONEEL.

FERDINAND, BAPTISTA, DE
VOORIGEN.FERDINAND, *treedt driftig naer den
Marquis, doch hem ziende, blijft
bij geheel ontzet staen.*

DE MARQUIS.

Niet deze blik *Ferdinand!* — maek mij de laet-
ste oogenblikken niet bitter, mijn wroegend ge-
weeten heeft geene bezwaeren noodig.

FERDINAND.

Marquis!

DE MARQUIS.

o! Ik ben den naem van vader onwaardig, doch
zijt niet wreed tegen een stervenden. Van den He-
mel mag ik geene genade hoopen, deze verstoof hard-
nekkigen, maer — laet mij toch niet onverzoend
serven. (*Schreiende.*) *Ferdinand!* zoon van een doe-
meling! Ik smeek u, vergeef mij mijne mishandelin-
gen! *Emilia!* vergeef mij.

FER-

FERDINAND, *ontroerd.*

Vader! welk een treffend onheil heeft u het gebruik uwer zinnen benoomen?

DE MARQUIS, *schreiende.*

Ween, beweene mij, ongelukkig schepsel! Sints vijftien jaeren heb ik de menschelijkheid afgelegd, alleen haere gedaente behield ik. Ik vergat u, mijne kinderen! ik vergat uwe moeder. Zij, aen wie ik de rust van mijne ziel, aen wie ik mijne zaligheid opofferde — om wie ik het snoodste gruwelstuk bedreef, vermoordt mij — *Ferdinand!!*

FERDINAND.

Ontdek u toch.

DE MARQUIS.

Maria de Velorno heeft mij vergiftigd.

Mevr. DE MENON.

o God! en zich zelve heeft zij doorstooken.

FERDINAND.

Ontzettend!

EMILIA.

Hemel!

DE MARQUIS, *tegen Mevr.* DE MENON.

Wat zegt gij?

Mevr. DE MENON.

Zij heeft zich vermoord.

DE MARQUIS, *geheel ontzet.*

Vermoord!!

FERDINAND.

o Mijn vader! laet haer vaeren — bereid u, de oogeblikken zijn dierbaer.

DE MARQUIS.

Toen *Louiza de Bernini* levend door mij begraven werd, bereidde ik mij reeds, en thands ga ik 't loon haalen.

Allen zijn ten uiterste ontzet.

FERDINAND.

Mijne moeder levend begraven? — Marquis! ontdek u.

DE MARQUIS.

Sints vijftien jaeren zucht zij in 't graf — ô! dit ondertekent mijn vonnis.

FERDINAND, *schielijk.*

Marquis! ontdek — om Gods wille! leeft mijne moeder?

DE MARQUIS.

Zij leeft.

ALLEN, *verrukt.*

Zij leeft!

DE MARQUIS.

Ga, ga — slaek haere boeien. *Baptista!* voldoe uw hart. *Ferdinand!* volg hem, red uwe moeder.

FERDINAND.

o God! gij zijt rechtvaardig. (*Hij en Baptista vertrekken schieijk.*)

DE MARQUIS.

Ach! mogt ik haer nog zien! — voor mijn dood haer vergiffenis erlangen!

EMILIA.

o Mijn vader! dit zult gij nog.

DE MARQUIS.
Emilia! Gij hebt een booswicht tot uwen vader gehad. De Goddelijke wraeke begint thands mijn hoofd te tressen. De vrouw, om welke ik mij, gewetenloos aan alle boosheden overgaf, is het werktuig in de hand des Hemels, om mij te straffen.

EMILIA.
 Och! mijn vader! denk toch aan uwen dood! — Bid, bid — of gij zijt onherroepelijk verlooren.

DE MARQUIS.
 Gij hebt waarheid gesproken. *Emilia!* ik ben onherroepelijk verlooren.

TIENDE TOONEEL.

De gevangenis van Louiza.

De Marquize LOUIZA, JULIA.

JULIA.

Dus hebt gij ons ééns gezien?

LOUIZA.

Ja, lieve *Julia!* en op dat oogenblik vergat ik mijn lijden. *Vincent*, hoe zeer hij in den beginne op mijne vraegen antwoord weigerde, werd echter eindelijk door mijn lijden getroffen. Hij ontdekte mij waer ik was, en toen, toen begon mijn hart verdubbeld te slaen. Dat ik zoo dicht bij mijne kinderen leef.

leefde, verwekte in mij eene zoete gewaerwording, dan, ook daegelijks vermeerderde mijne begeerte om u te zien. Ik bad, ik smeekte hem, hij zou mij toch eenmael u doen aenschouwen. Agt jaeren waren reeds mijne gebeden vruchteloos geweest, toen hij eindelijk verscheen om mij te verhooren. Ik werd, geblind, door veele gangen en kamers heen geleid, en eidelijk in een vertrek gebragt, 't welk zijn uitzicht op 't bosch heeft. Hier zou ik u kunnen zien. —

JULIA.

Ach! hadden wij dit geweten, zeker gij zoudt niet zoo lang in dezen kerker gezocht hebben.

LOUIZA.

Het duurde niet lang of ik zag u en *Emilia* arm in arm wandelen, in uw beider gelaet schitterde de zalige te vredenheid der jeugd en van een zuiver hart — doch deze vreugde was voor mij te groot, ik zonk in onmagt neder.

JULIA.

Lieve moeder!

LOUIZA.

Toen ik mijne oogen opende, bevond ik mij wederom in mijne gevangenis en aenschouwde sints het lieve daglicht niet weder. Ik sleet mijne dagen in eene aekelige eenzelvigheid, de morgen was steeds als de avond, en de avond als de morgen; doch hier was 't kalm, *Julia!* dit hart werd niet verontrust door de bewustheid van schuld. Ik had naeuwkeurig onderzocht of *mij* de wreedheid van den Marquis

kon

kon geweeten worden, doch ik ontdekte niets dat mij onrust baeren kon — niets, waerom ik, ten dezen opzichte, voor den troon des Rechters zal behoeven te bloozen, en dit, *Julia!* dit maakt een gevangenis verkieselijk boven een Paleis. De mensch is geschaepen om gelukkig te zijn, doch 't waere geluk ligt in 't hart — in 't bewustzijn onze pligten betracht te hebben — in de overtuiging dat onze Schepper onze vriend is, en in de gevestigde hoop van eenmael ontslagen te zullen zijn van de onheilen, die het menschelijk leven noodwendig vergezellen.

JULIA.

O! Dan kan men in een gevangenis zoo wel als in eenen tempel gelukkig zijn. — Ik zal veel van u leeren, lieve moeder! de ondervinding en rampen maekten u wijs — ja, het waer geluk ligt alleen in 't hart, — hoe vruchteloos zoekt hij, die 't in de waereld vinden wil? —

LOUIZA.

Recht, lieve dochter! deze kerker werd vaek met mijne klagten vervuld, doch mijn lijden komt zeker niet bij 't lijden der geenen, welke een hel in hunnen boezem draegen. Wat baeren hen de steeds afwisselende vermaeken der groote waereld, terwijl zij voor de eenzaamheid als voor den dood schrikken, en elk oogenblik, waer'in zij tot zich zelf wederkeeren, hun bestaen vervloeken.

JULIA.

Van onze kindsche jaeren opgevoed in 't stille kasteel van Mazzini waren wij zoo geheel gelukkig —
wij

wij kenden zeer weinig menschen, doch mischien bragt dit ook veel tot ons geluk toe. Ik wenschte evenwel naer de woelige tooneelen der waereld; daer, dacht ik, zal nog meer geluk voor mij te vinden zijn. Mijn vader kwam uit Napels, — de stille eenzaamheid werd door den prachtvollen stoet der waereld verdreeven — mijn hart klopte op het gezicht van al die uiterlijke schoonheden, thands meende ik ruimer genot van mijn leven te zullen hebben, en gelukkiger te worden, dan — weldra ontstonden in mij meer behoeften — ik werd niet altijd te vreden gesteld, en ik was niet gelukkig meer. Mijn vader was steeds peinzend, — zijn somber oog toonde, dat al de pracht, al de daegelijksche verstrooiingen, al die uiterlijke schoonheden hem geen waer genoeg aanbragten — en geen van han, welke mede kwamen om het verblijf op Mazzini te veräengenamen, kwamen mij voor, zóó gelukkig te wezen, als ons drierd in de stille eenzaamheid geweest was.

Men hoort een sterk gedruisch buiten den kerker.

LOUIZA, verschrikt,

Hemel! wie komen? — *Julia!* verberg u — spoedig.

JULIA.

Hemel! zo men wist dat ik bij u was!

LOUIZA.

Zo als 't den Hemel behaegt, *Julia!* zonder zij-

zijn wil zal ons niets overkomen — haest u, Julia? — verberg u, men nadert.

JULIA begeeft zich zuchtende in heure schuilplaats.

ELFDE TOONEEL.

LOUIZA, FERDINAND, BAPTISTA
met een fakkel, JULIA.

FERDINAND, de deur openende, ziet Loui-
za, heft beide de armen ten Hemel,
en valt haer om den hals.

Mijne moeder!

LOUIZA, hem teder omhelsd hebbende.

Ferdinand! gij leeft nog! — o Hemel! thands ver-
goedt gij dubbel mijne rampen.

FERDINAND, haer in verrukking
kuschende.

Mijne moeder! mijne ongelukkige moeder!

LOUIZA.

Ferdinand! wat komt gij . . . ?

FERDINAND.

U verlossen. De Marquis sterft.

JULIA, driftig optreedende.

De stem mijns broeders! — Ferdinand!

FERDINAND, Louiza loslaetende, ver-
schrikt hevige, en ziet Julia beevend aan.

o God! ben ik in 't rijk der geesten? —

JULIA, *naar hij nederzigt*
Mijn *Ferdinand!* mijn broeder! gij leeft? dank
zij den Hemel. (*Zij wil hem omhelzen.*)

FERDINAND, *terug tredende.*

Neen, gij kunt *Julia* niet zijn.

LOUIZA,
Zij is 't, mijn zoon! dezen nacht kwam zij langs
onderjêrdsche wegen, bij mij.

FERDINAND,
Julia! Julia! — gij leeft dus? (*Beide vliegen
zij in elkanders armen.*)

LOUIZA,
Engelen! ziet neder! verheugt u in de goedheid
van uwen Maker.

FERDINAND, *Louiza omhelzende.*
Kom, mijne moeder! verlaeten wij dit hol der
verschrikking — kom, *Julia*, zie in mij ook uw
verlosfer. Mijne moeder! thands eerst geniet ik
zaligheid.

LOUIZA, *angstvallig.*
Maer wat is er van den Marquis?

FERDINAND,
Hij sterft — *Maria de Velasco* heeft hem vergee-
ven, en zich zelf met eenen dolk doorstoken.

LOUIZA, *huiverend.*
Ontzettend.

FERDINAND,
Kom, volg mij, aenschouw nog den stervenden...
Allen vertrukken.

TWAELFDE TOONEEL.

De kamer van den Marquis.

DE MARQUIS, Mevr. DE MENON,
EMILIA.

DE MARQUIS, welke meer en meer in
zwakheid toeneemt, ligt geheel ver-
bleekt op een sofa. Mevr. de Menon
en Emilia staen schretënd bij hem.

DE MARQUIS.

De ongelukkige leeft dus niet meer?

Mevr. DE MENON.

Neen Marquis! maer trek toch uwe gedachten
hier van af.

DE MARQUIS.

Om haer is het, dat ik Louiza verstoote en
in eene gevangenis liet verkwijnen. Vincent en
Baptista waren de spooken, waer' voor gij zoo
zeer vreesdet.

EMILIA.

Ach mijn vader! waertoe u deze aekelige ge-
beurenis erinnert? — sterf toch gerust — mijn va-
der!

DE MARQUIS.

Ik was voor u nimmer vader, en voor uwe zus-
ter was ik een beul — een tijran voor uwe moe-
der,

der, en ik zou gerust sterven — och! kon ik slegts verbeeteren 't geen ik verdorven heb.

Mevr. DE MENON.

De Hemel neeme uwe begeerte, voor de daed ten!

DE MARQUIS.

Helaes! hoeveele schulden liggen mij op 't harte — 't is geene onrechtvaardigheid dat ik verworpen word.

DE TIENDE TOONEEL.

De Marquize LOUIZA, JULIA, FERDINAND, DE VOORIGEN. (*)

LOUIZA, *zoo dra zij Emilia gewaer wordt.*

Emilia! mijn kind!

EMILIA, *haer bemerkende, snelt in
haer armen.*

Mijne moeder!

Mevr. DE MENON, Julia omhelzende.

Hemel! *Julia!* ook gij hier?

JULIA, *teder.*

Mijne voedster!

LOUI-

(*) Het eerst gedeelte van dit Tooneel moet zoo gelijk-
tijdig, als moogelijk is, uitgevoerd worden.

LOUIZA, Emilia loslatende omärmt

Mevr. de Menon.
 Ook gij leeft! gij! vriendin mijner jeugd! — o
 deze zaligheid had ik op aerde niet meer verwacht.

Mevr. DE MENON, haer in vervoering
 kuschende. —

Louiza! Louiza!

EMILIA van heure moeder losgelaten,
 vliegt in de armen van Julia, beide
 omhelzen elkander zeder.

DE MARQUIS

Men vergeet mij. — helaes! de geheele schepping
 verlaet mij.

LOUIZA, de stem van den Marquis hoor-
 rende, laet Mevr. de Menon los, en
 treedt naer hem toe, doch ylt ver-
 sebrikt, met in-een-geest gen
 handen, terug. Beevend.

Marquis!

DE MARQUIS.

Sidder — sidder Louiza! gij wordt gewrooken.

LOUIZA, naer hem toetredende.

Ach! deze wrack begeerde mijn hart niet.

DE MARQUIS.

Louiza! mishandelde gade! kunt gij mij mijne
 wreedheid vergeeven?

LOUIZA.

Ik vergeef het u, — och vergave de Hemel het
 u ook!

DE MARQUIS, *haer de hand kuschende.*

O God! welk eene gade heb ik mishandeld! (*Hij bemerkt Julia*) Julia! Gij zijt hier? waer is dan de Hertog? —

LOUIZA.

Die is hier niet — *Ferdinand!* trek toch eenmael uwe gedachten af van de waereld — denk op uw sterven —

DE MARQUIS, *schreiënde.*

Louiza! gij hebt mij alles vergeeven?

LOUIZA.

Alles, alles!

DE MARQUIS.

Julia! de zegen van een vervloekten, is ook vloek, ik mag hem u niet geeven — maer vergeef mij — *Ferdinand!* — *Emilia!* — Rechtvaerdige God! ver . . . . (*Hij beweegt zich slijptrekkend en sterft.*)

Allen beschouwen hem met een oog vol medelijden. Na eene kleine poos vat

Louiza haare dochters bij de hand, en verlaet het lijk.

LOUIZA, *sterk aangedaan.*

Met dezen treede de Hemel niet in 't gericht. — Mijne kinderen! Ziet daer de beloening der ondeugd. Dit misvormde lijk zij u voor oogen, als de verleiding u aenlagcht.

EMILIA.

Mijne moeder! ach! met hoëveel ontzetting is de vreugd, dat wij u weder hebben, vermengd! — Gij leef.

leefdet dus? en wij waren hier van onkundig — wij konden u onze liefde en achting niet betoonen — wij waren gelukkig en gij, gij sleet de mijnselukkigste dagen.

LOUIZA.

Mijne kinderen! heden vergeet ik, dat ik ongelukkig was — Vijftien jaeren zuchtte ik, maer één dag, welke ik thands bij mijne lieve kinderen leef, weegt dubbel dezen tijd op — bemin elkanderen, en de deugd, en er zal geen gelukkiger moeder zijn. (*Zij omhelst haar kinderen. Tegen Mevr. de Menon.*) En gij, hartelijk geliefde vriendin! gij waecht voor mijne kinderen eene moeder — de hartelijkste dank zij u hier voor gewijd.

Mevr. DE MENON.

Hanne braefheid, mijne Louiza! deed mij alle mijne ongelukken vergeeten — gij, gij alleen ontbraekt slegts aen dit hart.

EMILIA, tegen Julia.

Langs welke wegen, lieve zuster! zijt gij thands hier?

JULIA.

o Mijne Emilia! ik heb u veel, zeer veel te verhaelen, sints ik u. . . .

ROBBERT.

De Hertog komt.

FERDINAND, tegen Robbert.

Al mijn bedienden te wapen.

ROBBERT, vertrekt.

JULIA, zeer ontsfeld.

o Ferdinand! red mij.

Vrees niet *Julia!* deze arm zal u tegen alle geweld verdedigen. — Thands zal ik dien trotschen toonen, dat zijne magt een einde heeft.

JULIA.

Acht red mij, tóch, dezen nacht hoorde ik zijn donderende stem. Hij heeft *Hippolitus*.

FERDINAND.

Gij zaegt hem?

JULIA.

Ja, hij naederde met eene geheele bende. Hij komt — *Ferdinand* bescherm mij.

VEERTIENDE TOONEEL.

DE HERTOG, HIPPOLITUS, PARAVICINI,

beide geboeld. GEWAPEND GEVOLG, 200

van den Hertog als den Marquis, DE

VOORIGEN.

ROBBERT, overhandigt *Ferdinand* een zwaard.

DE HERTOG, op *Hippolitus* en Pa.

ravicini wijzende.

Zie daer, mijn gevangenen!

HIPPOLITUS, *Julia* bemerkende, ant.

rukt zich aan de bedienden, en

snelt in heur armen.

Julia! *Julia!* eenwig de mijne.

DE HERTOG, *zeer verwonderd*

Hoe gij hier? — *tegen Julia.*

HIPPOLITUS.

Ja, hier — als de mijne.

DE HERTOG.

Aeterling! Gij durft mij nog trofseeren?

HIPPOLITUS, *zich voor Julia stellende.*

Hier befcherm ik de deugd — over mijn lijk zal zij stappen, als zij u naer 't altaer volgen moet.

DE HERTOG, *tegen zijn gevolg.*

Men rukk' hem weg.

FERDINAND.

Laet af! wie uwer durft zich tegen mij verzetten — wie zich onderwinden op *mijn* grondgebied geweld te pleegen?

DE HERTOG.

Op *uw* grondgebied? — Jongeling! beef voor de sterkte van mijnen arm — het zal weinig baeten, of gij dezen vrouwenrover in uwe befcherming neemt. (*Tegen Julia.*) Gij zijt dus reeds in onze magt Me-juffer! gij ziet nu, dat het vruchteloos was ons te leur te stellen. Men bedriegt niet ligt de doorzichtigheid van den Hertog van Luovo. Maek u nu gereed om, tot uwe straf, binnen weinig dagen mijne gemaelin te zijn.

FERDINAND.

Gij spreekt stout, Hertog! hebt gij ook magt om hier te gebieden?

DE HERTOG. 33

Jongeling! spreek niet in zaaken welke u niet aengaan, of deze arm zal uwe vermetelheid straffen. (Tegen Julia.) 't Stond u schoon, niet waer? ligtvaerdige! met eenen armzaligen Graef *vani Verexa* doortegaen? o kind! dacht gij ons te kunnen ontvlieden? Al hadt gij de geheele waereld ons ten vijand-gemaekt, gij zoudt toch in onze magt gekomen zijn, zoek nu-hulp bij uwen broeder en bij uwen minnaer. — Als de Priester wacht, zult gij uit een kerker tot voor den voet des altaers gesleept worden.

FERDINAND.

Staeck toch uwe *robomontades*, Heriog!

DE HERTOG.

Zwijg onbezonnen jongeling! — (Tegen Hippolitus.) En gij zult met ketenen beladen de plegtigheid aenschouwen — en dan onder de hevigste folteringen den dood te gemoet gaen.

FERDINAND, op 't lijk van den

Marquis wijzende.

Zie toch, zweiter! Daer ligt uw rechterarm!

DE HERTOG, verschrikt.

Hemel! mijn vriend!

FERDINAND.

Hoe staet daer nu de Hertog, als een kind, wiens kaartenhuisjen is ingestort.

DE HERTOG.

Niet trotsch, jongling! mijne magt is niet bepaeld. — Ik heb de belofte van uwen vader — wie zal mij verbieden van haer bezit te neemen?

FER-

FERDINAND. *(Zich bevestigend.)*
 Ik. Onderneem het mijne zuster te kerkeren. —
 onderneem het haer naer 't altaer te doen sleepen,
 en zie of deze arm u niet eerst verpletteren zal —
 wacht u, vrouwenmoordert! of nog op dezen dag,
 zal de hand des beuls aen den keten uwer gruwelen
 een einde maeken.

DE HERTOEG, *(woedend.)*
 Verdoemeling! *(Tegen 't gevolg.)* mijn volk!
 FERDINAND, *(tegen 't gevolg.)* zijn
 zwaard! *(antblootende.)*
 Wien verdedigt gij — 't recht of 't geweld?
 Allen, behalven Colas, *(gaen met de*
woorden: HET RECHT, aen de zijde

van Ferdinand over.) —
 FERDINAND. *(zich bevestigend.)*
 Zie daer uwe onbepaalde magt.

DE HERTOEG. *(achternijgend.)*
 De eeuwige verdoemenis zij uw deel! — Gij ver-
 laet mij — maer ik zal niet steeds verlaeten zijn.

FERDINAND. *(zich bevestigend.)*
 En nu, gij vernederde onzalige! zorg, dat gij
 voor de opkomende zon is ondergegaen, het grond-
 gebied van Mazzini verlaeten hebt, of wacht mijne
 rechtmaetige wrack. *(Tegen een bediende.)* ontboeij
 mijne vrienden.

HIPPOLITUS.

Waer zijn uwe nieuwe pijnigingen, Hertog! Gij
 dacht een God te zijn, en wist niet dat gij een ellen-
 dig kruipende worm zijt — zie hier mijne Gade —
 mij.

mijne Goddelijke *Julia* — voel, voel eeuwig uwe vernedering, onzalig schepsel!

— Hertog! vertrek! men kan hier uw gelazer niet dulden — of verkiest gij dat ik u met geweld doe verdrijven?

DE HERTOG.

Ik zal vertrekken, en ik vervloek het oogenblik waer-
 òp ik mijne voeten binnen dit kasteel zette; doch
 waen niet, dat ik mij overwonnen réken. — Tot
 aen de poorten des doods zal ik u vervolgen, en
 toonen, dat men mij nimmer straffeloos hoonde. *Co-
 las!* verzel mij.

HIPPOLITUS.

Wreek u — breng op nieuw dagen en nachten door
 om nieuwe pijnigingen uit te vinden — zoek op
 nieuw ahangelingen. — Die u gelijk zijn zult gij
 toch niet vinden, de Hemel wil de deugd niet ge-
 heel verwoest hebben.

DE HERTOG.

Gij zult zien, wat de Hertog *van Luovo* vermag —
 gij zult ondervinden, dat hij niets ontziet, dat niets
 hem wederstaen kan, als men zijne woede heeft
 aengevuurd.

Hij vertrekt met Colas.

L A E T S T E T O O N E E L.

De Marquize LOUIZA, JULIA, Mevr. DE
 MENON, FERDINAND, HIPPOLI-
 TUS, PARAVICINI, GEVOLG,
het lijk van den Marquis.

JULIA, Hippolitus vuurig omhelzende.

o Mijne Hippolitus! nu durf ik u kommerloos omhelzen — veilig den mijnen noemen.

HIPPOLITUS.

Wijl ik u verlaeten moest, vloekte ik mijn leven — van u gescheiden te moeten wezen, was het ijsfelijkste dat ik immer ondervond, en zie — ik vind u weder! Julia! thands verschijnt de lieve daegraed na eenen kommervollen nacht. (*Hij omhelst haer teder. Tegen Ferdinand.*) En gij, mijn broeder! mijn waerde Ferdinand! in de eeuwigheid hoopte ik u eerst te zullen wederzien — alles dacht ik verlooren te hebben, alles vind ik weder.

FERDINAND.

o Mijne Hippolitus! mijne vreugd ontbreekt woorden! Gij, mijne geliefde Julia, mijne moeder — allen meende ik, dat reeds het levenslicht misten — allen vind ik u weder.

HIPPOLITUS.

Uwe moeder?!

FERDINAND.

Ja, zie hier mijne moeder. Vijftien jaeren van haer

haer leven heeft zij in eene gevangenis doorge-
weend — eerst heden ontdekten wij dit. *Maria de*
Velornó heeft de geweldadige handen aan zich zelve
geslagen, en het leven van mijnen vader verkort —
doch ik ben schaedeloos gesteld voor dit verlies.

HIPPOLITUS, tegen Louiza.

Dit hart, zoo gevoelig voor 't lijden en 't geluk
zijner Natuurgenooten, Mevrouw! neemt deel in
uw heil. — Geluk met uwe wederkomst in de wae-
reld — geluk! met uwe braeve kinderen.

LOUIZA.

Gij zijt de Graef van Vereza? dus de minnaer van
mijne dochter?

HIPPOLITUS.

Ik aenbid haer, en met haer alleen kan ik geluk-
kig wezen.

LOUIZA, de handen van Hippolitus

en Julia in elkander leggen.

de, zeer gevoelig.

Zijt gelukkig!

JULIA, haere moeder omhelsd heb-

bende, kuseft Hippolitus.

ô Mijn waarde! nu zijn alle beletzelen wegeno-
men. *Emilia!* Mevr. *de Menon!* ô dat wij allen ge-
lukkig zijn.

PARAVICINI, Hippolitus de hand

drukkende

Graef! gij kent mij — woorden zijn overtollig.

HIPPOLITUS.

Paravicini! Broeder! wie had dit alles durven
den.

denken? — de Voorzienigheid, wier vinger wij in dezen nacht zoo duidelijk gezien hebben, zorgte ook steeds voor u.

LOUIZA, *tegen Mevr. de Menon.*

En gij, die zoo vaak in mijne jeugd mijne traanen hebt afgevaegd, vriendin van mijn hart! Blijf mijne gezellin, op dat ik in uw bijzijn en dat mijner kinderen, mijne dagen in itil genoeg mag zien eindigen. Komt, mijne kinderen! help mij gelukkig maeken — blijf deugdzaam, en alle onheilen zullen uit het boek van mijn geheugen worden uitgewischt.

E I N D E .

25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

